

ירושלים, ח' חשוון תשע"ו
21 אוקטובר 2015
Kal_1214_pub

ההתפתחויות במערכת הבנקאית בששת החודשים הראשונים של 2015

במחצית הראשונה של 2015 המערכת הבנקאית שמרה על חוסנה ועל יציבותה והציגה תוצאות עסקיות נאותות, אף על פי שהפעילות הריאלית בישראל ובעולם הוסיפה לצמוח במתינות ואף על פי שסביבת הריבית המשיכה להיות נמוכה. יציבותה של המערכת הבנקאית מקבלת תמיכה מהמשך הצבירה וחזוק ההון וקביעת יעדי הון שהולמים את פרופיל הסיכון של הבנקים, מרמת הנזילות הנאותה ואיכותם של מקורות הבנקים הישראליים בהשוואה לעולם, ומחזוק המסגרת לניהול הסיכונים ולממשל התאגידי בבנקים. במהלך התקופה הנסקרת נמשך השיפור במדדים לאיכות תיק האשראי ונמשכה מגמת הירידה בריכוזיות חשיפתם של הבנקים ללווי הגדולים. יחד עם זאת, בפני המערכת הבנקאית ניצבים מספר אתגרים: חלקו של האשראי לענף הבינוי והנדל"ן והאשראי לדיוור נמצא במגמת עליה מזה מספר שנים והגיע ביוני 2015 ל-44% מתיק האשראי הבנקאי. חשיפתם הגבוהה של הבנקים לאשראי לענף הבינוי והנדל"ן, לאשראי לדיוור ולאשראי צרכני – והמתאמים הקיימים בין סוגי אשראי אלו – ממשיכים להוות סיכון למערכת הבנקאית. כמו כן סביבת הריבית הנמוכה לאורך זמן עלולה לעודד משקיעים ליטול סיכונים גדולים יותר בחיפוש אחרי תשואות, והיא מגבירה את הסיכון למינוף יתר של הלוויים. אתגר נוסף הניצב בפני המערכת הבנקאית הוא שמירה על רמת רווחיות נאותה על פני זמן על רקע סביבת הריבית ונוכח יעילותה התפעולית הנמוכה של המערכת ביחס למערכות בנקאות אחרות בעולם. אתגר זה צפוי להתעצם בשנים הקרובות עם הגברת התחרות שתיווצר בעקבות שינויים מבניים שמקודמים בימים אלה. בשנים האחרונות ניכרת גם עלייה בסיכון התפעולי, בפרט נוכח התגברות הלוחמה הקיברנטית נגד בנקים בארץ ובעולם, סיכונים זליגת מידע, ושיפורים טכנולוגיים הנדרשים במערכות ליבה של הבנקים. נוסף על כך, חל גידול בחשיפה של הבנקים לסיכונים ציות והתנהלות וסיכונים משפטיים על רקע התרבות אירועים של חקירת גופים פיננסיים בעולם ובארץ במגוון רחב של תחומים והטלת קנסות על חלקם.

תוכן עניינים

5	1. ההתפתחויות העיקריות בפעילות המאזנית.....
9	2. הרווחיות והתוצאות העסקיות.....
16	3. הלימות ההון.....
22	4. תיק האשראי וסיכון האשראי.....
22	4.1. ההתפתחויות המרכזיות בתיק האשראי.....
23	4.2. האשראי העסקי.....
23	4.3. האשראי החוץ בנקאי.....
23	4.4. האשראי למשקי בית.....
24	4.5. האשראי לדיור.....
24	4.6. האשראי הצרכני.....
24	4.7. איכות תיק האשראי.....
25	4.8. ריכוזיות לוויים.....
35	5. סיכוני השוק.....
35	6.1. סיכון ריבית.....
37	6.2. סיכון הצמדה.....
37	6. סיכון הנזילות.....

1. ההתפתחויות העיקריות בפעילות המאזנית

סך המאזן המצרפי של הבנקים בישראל גדל במחצית הראשונה של השנה בשיעור שנתי מתון (כ-1%) והסתכם בכ-1,399 מיליארדי ש"ח (לוח 2). השינויים בהיקף המאזן ובהרכבו הושפעו השנה ממכלול גורמים אקסוגניים למערכת, ועם העיקריים שבהם נמנים: (1) שוק הדיור הוסיף להציג את המגמות שאפיינו אותו בשנים האחרונות, ואלה פעלו לגידול נוסף בהיקף האשראי לאנשים פרטיים; (2) הפעילות העסקית התמתנה, והדבר פעל לירידה בהיקף האשראי העסקי (ולקיצוץ הגידול ביתרת האשראי הכוללת); (3) השקל התייסף לעומת הדולר (ב-3.1%) והאירו (ב-10.6%); בניכוי הייסוף היה המאזן גדל בשיעור שנתי חד יותר – כ-2.4%¹; (4) הרגולציה פעלה להמשך הגידול בהון העצמי², עקב הצורך לעמוד ביעדי הון גבוהים יותר.

בצד הנכסים נמשכה מגמת הגידול בהיקף האשראי לציבור (כ-3.6% במונחים שנתיים), מגמה שאפיינה גם את 2014 (כ-4.3%). הגידול באשראי נוצר על אף ההאטה בקצב הצמיחה, הוא נובע כולו מהתרחבות האשראי לדיור והאשראי הצרכני האחר לאנשים פרטיים, והוא התפתח על אף הירידה בהיקף האשראי העסקי. בצד הנכסים נרשמה גם ירידה בסעיף המזומנים והפיקדונות בבנקים (כ-13% במונחים שנתיים; לוח 2). הירידה בסעיף זה נובעת, בין היתר, מכך שעודפי המזומנים מניבים שיעור הכנסה נמוך על רקע סביבת הריבית הנמוכה³.

תיק ניירות הערך הוסיף להציג את התנודתיות המאפיינת אותו בשנים האחרונות, והוא גדל במחצית הראשונה של השנה בשיעור שנתי של כ-17%, לאחר ירידה של כ-3.5% אשתקד (לוח 3). התיק גדל על רקע הקיטון בסעיף המזומנים והפיקדונות בבנקים, והגידול נובע ברובו מעלייה חדה בהיקף האג"ח של ממשלת ישראל אך גם מעלייה בהיקף האג"ח של ממשלות זרות. תיק ניירות הערך היווה השנה כ-14.2% מסך המאזן, לעומת כ-13.2% אשתקד (איור 1).

¹ במהלך 2014 הושפע המאזן לחיוב מהפיחות בשקל לעומת הדולר.

² לאחר ניכוי ההשפעה של תקני החשבונאות החדשים בנושא זכויות עובדים והיוון עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב.

³ הכנסות הריבית בגין המזומנים והפיקדונות בבנק ישראל מוסיפות להישחק בהתמדה בשנים האחרונות, ובמחצית השנייה של השנה הן עמדו על כ-78 מיליוני ש"ח בלבד. זאת בשעה שאשתקד הן עמדו על כ-366 מיליוני ש"ח ובמחצית הראשונה של 2013 – על כ-1.1 מיליארד ש"ח.

לוח 2

המאזן של סד מערכת הבנקאות הישראלית¹, דצמבר 2013 עד יוני 2015

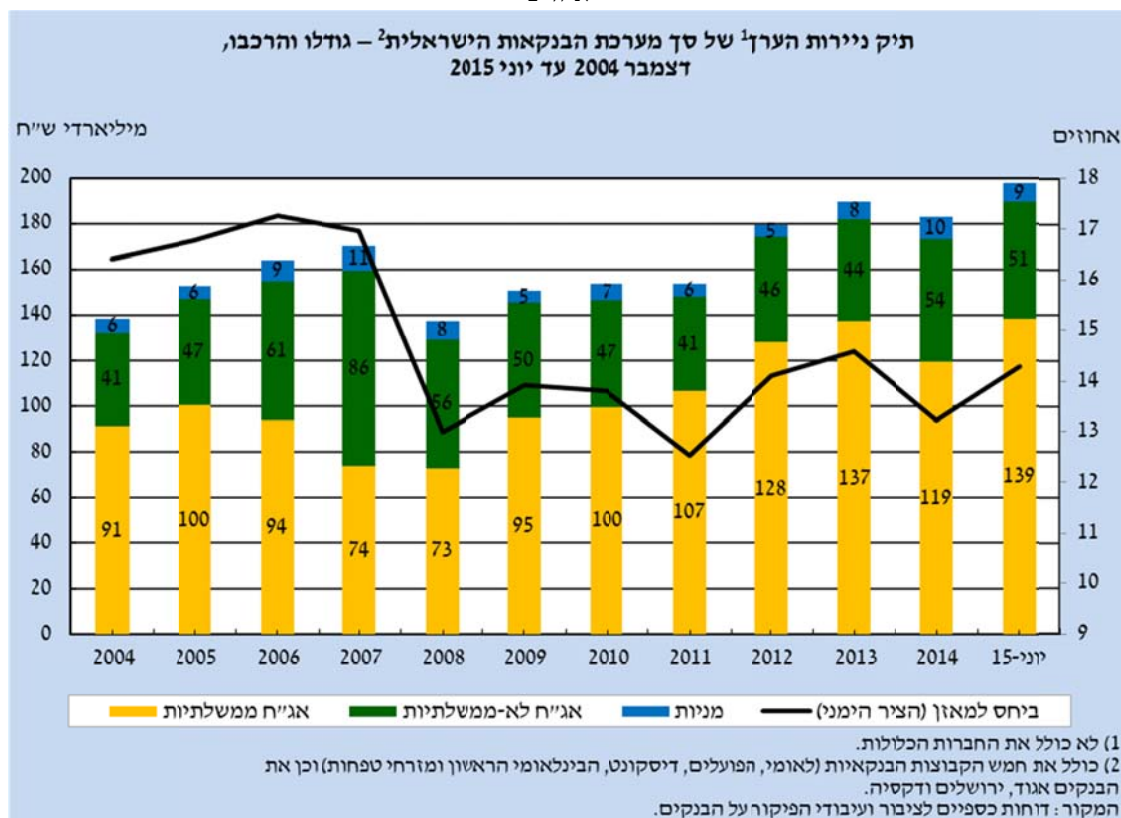
החברות		שער השנייר		שער השנייר - 12 חודשים האחרונים		במחירים שוטפים	
15-י	14-דצמ-2015	ש"ח	12 חודשים האחרונים	15-י	14-דצמ-2015	14-י	13-דצמ-2015
(אחוזים)		(אחוזים)		(מיליוני ש"ח)			
14.6	15.7	-12.9	19.7	204,638	218,731	170,944	182,276
14.2	13.2	16.9	9.1	199,034	183,515	182,358	189,946
0.3	0.3	41.3	16.5	4,474	3,708	3,839	3,090
65.7	64.9	3.6	5.2	919,686	903,524	874,571	866,149
0.9	0.9	-0.8	4.0	12,879	12,930	12,381	12,627
64.8	63.9	3.6	5.2	906,807	890,594	862,190	853,522
0.3	0.4	-32.8	-13.5	4,086	4,887	4,723	3,890
0.1	0.2	-89.4	-31.1	1,626	2,941	2,360	3,936
0.9	0.9	-4.7	-0.7	12,045	12,332	12,128	13,185
0.0	0.0	-24.8	-22.1	539	616	693	756
2.8	3.4	-33.6	22.8	39,033	46,910	31,787	33,468
1.9	2.1	-11.8	4.9	26,913	28,599	25,648	23,470
100.0	100.0	0.9	7.9	1,399,195	1,392,832	1,296,670	1,307,538
75.7	75.3	1.9	8.2	1,059,093	1,049,237	978,883	987,926
1.3	1.3	-2.3	4.8	17,732	17,938	16,919	18,143
0.2	0.2	15.7	-3.7	2,600	2,411	2,700	2,711
0.4	0.4	-11.4	25.9	5,723	6,070	4,546	4,538
7.2	7.2	-0.4	2.9	100,490	100,714	97,691	100,749
3.0	3.4	-21.2	24.8	42,183	47,175	33,807	36,520
5.3	5.5	-7.6	2.5	73,793	76,721	71,991	67,697
93.0	93.4	0.2	7.9	1,301,614	1,300,265	1,206,536	1,218,283
0.1	0.1	4.0	9.7	1,768	1,733	1,611	1,606
6.8	6.5	11.0	8.2	95,813	90,834	88,522	87,649
7.0	6.6	10.8	8.3	97,581	92,567	90,133	89,255
100.0	100.0	0.9	7.9	1,399,195	1,392,832	1,296,670	1,307,538

נכסים	מוזמנים ופיקדונות בנקים	אשראי לצבור	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי</

1. על בסיס מאזן: כולל את חשב הקבוצות המקאיות ולאמי, הפעילים, דיסקונט, הבנקאית הראשון (מורחב-ספרות) ואת שילוש הבנקים העמאיים (אגד, ירושלים ודיסקונט).
 המקור: דוחות ספגים לצבור עובדי המקור על הבנקים.

איור 1

בצד ההתחייבויות נרשם במהלך התקופה הנסקרת גידול של כ-2% בהיקפם של פיקדונות הציבור (כ-10 מיליארדי ש"ח; **לוח 2**). גידול זה ממשיך את הגידול שנרשם במחצית השנייה של השנה שעברה (כ-7%), והוא נוצר למרות סביבת הריבית הנמוכה ואף כי התפתחויות נוספות פעלו לקיטונו⁴. מפילוח הפיקדונות לפי סוג ניכר כי הגידול התרחש אף על פי שחל צמצום בהיקף הפיקדונות של הגופים המוסדיים (כ-17%), ומקורו בעלייה בהיקפם של הפיקדונות העסקיים (כ-5%) והפיקדונות הקמעונאיים (8%). האחרונים מהווים מקור יציב יותר לנזילות. עוד ניכר שקיימת תחלופה בין היקף הפיקדונות לזמן קצוב לבין הפיקדונות המיידיים לפי דרישה: הראשונים יורדים בהתמדה (מכ-63% בדצמבר 2014 לכ-56% ביוני 2015) ואילו שיעורם של האחרונים גדל (מכ-37% בדצמבר 2014 לכ-44% ביוני 2015).

סך ההון העצמי הוסיף לגדול גם במהלך התקופה הנסקרת (לאחר שמנכים את ההשפעה השלילית הנובעת מיישומן של ההוראה הנוגעת לזכויות עובדים וההוראה הנוגעת להיוון עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב), והוא הסתכם בכ-98 מיליארדי ש"ח (גידול של כחמישה מיליארדי ש"ח; **לוח 2**). ההון גדל עקב צבירת רווחים, והגידול התקזז חלקית משום שחלק מהקבוצות חילקו דיווידנדים.

⁴ בכלל זה קיטון של כ-4 מיליארדי ש"ח בהיקפם של פיקדונות הציבור, עקב מכירת הפעילות הקמעונאית של "לאומי שווייץ", ושחיקה בערכם של הפיקדונות במט"ח, עקב הייסוף שחל בשקל מול הדולר והאירו (בניכוי השפעתו של הייסוף היה היקפם של פיקדונות הציבור גדל בכ-4.4%).

2. הרווחיות והתוצאות העסקיות

סך הרווח הנקי של חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות הסתכם במחצית הראשונה של 2015 בכ- 4.7 מיליארדי ש"ח, עלייה חדה – של כ-37% – בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד (**לוח 5**). הרווח הנקי הושפע השנה לשלילה מקצב הצמיחה המתון במשק ומסביבת הריבית הנמוכה – אלה פעלו להמשך השחיקה בהכנסות הריבית נטו – וכן מהגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי. אף על פי כן הרווח גדל, וזאת הודות להכנסות חד-פעמיות שאינן מריבית⁵ ולירידה בהוצאות התפעוליות⁶. התשואה להון עמדה במחצית הראשונה על 10.9%⁷ במונחים שנתיים (**איור 2**), מעל לממוצע ארוך הטווח (כ-9.5%).

הכנסות הריבית נטו ירדו בכ-1.8% יחסית למחצית הראשונה של 2014, והסתכמו בכ-12.2 מיליארדי ש"ח. הירידה נובעת מכך שהשפעת המחיר השלילית הכריעה את השפעת הכמות החיובית (**לוח 6**). השפעת המחיר מקורה בסביבת הריבית הנמוכה, והיא משתקפת השנה בעיקר בפער הריבית מפעילות באשראי ובפיקדונות – זה ירד מכ-3.15% אשתקד לכ-2.95% השנה – ובהמשך השחיקה בהכנסות הריבית מפיקדונות בבנק ישראל (**לוח 7**). פער הריבית ירד משום ששיעור ההכנסה מפעילות באשראי ירד במידה רבה יותר משיעור ההוצאה על פיקדונות. המרווח הפיננסי⁸ הוסיף ונשחק – מכ-2.26% ביוני אשתקד לכ-2.06% השנה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו במחצית הראשונה של 2015 בכ-0.5 מיליארד ש"ח, לעומת הוצאה אפסית במחצית הראשונה אשתקד⁹ (**לוח 5**). הן היוו כ-0.1% מיתרת האשראי המאזני – שיעור נמוך מעט ביחס לממוצע בחמש השנים האחרונות (כ-0.3%). הגידול בהוצאות הקיף את מרבית הקבוצות הבנקאיות, אולם בשיעורים משתנים.

ההכנסות שאינן מריבית עלו במהלך התקופה הנסקרת בשיעור של כ-16% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ-10.25 מיליארדי ש"ח (**לוח 5**). העלייה נובעת בעיקר מגידול חד **בהכנסות מימון מריבית**: אלה הסתכמו במהלך המחצית בכ-2.5 מיליארדי ש"ח, בשעה שב-2014 כולה הן עמדו על 2.7 מיליארדי ש"ח בלבד. סעיף זה צומח ביחס לסך הנכסים החל משנת 2012 (**איור 3**). מקור הגידול במכירת מניות¹⁰ ובהמשך מגמת המימוש של ניירות ערך בתיק הזמין למכירה. נוסף לכך, **ההכנסות מעמלות** עלו בכ-2.9% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בכ-7.5 מיליארדי ש"ח. העלייה התרחשה הודות לגידול בהכנסות מעמלות בגין טיפול באשראי ובעריכת חוזים ולגידול בהכנסות מעמלות בגין פעילות בשוק ההון ועסקי מימון, ועל אף ירידה בהכנסות מעמלות על דמי ניהול חשבון.

⁵ במחצית הראשונה של 2015 נרשמו בקבוצת לאומי רווחים (לפני מס) בסך כ-522 מיליוני ש"ח בגין מכירת מניות "החברה לישראל" ובסך כ-288 מיליוני ש"ח בגין מכירת מניות "מובילאיי".

⁶ במחצית הראשונה של 2014 הגיעו ההוצאות התפעוליות להיקפים גבוהים יחסית משום שקבוצת לאומי הפרישה 529 מיליוני ש"ח בגין החקירה שניהלו הרשויות האמריקאיות, ומשום שקבוצת דיסקונט יישמה תכנית של פרישה מרצון בעלות של כ-306 מיליוני ש"ח.

⁷ אם מנכים את השפעת הרווח (לאחר מס) הנגזר ממכירת מניות החברה לישראל, התשואה להון של סך המערכת יורדת לכ-10.0%.

⁸ הכנסות הריבית נטו מתוך סך הנכסים נושאי הריבית.

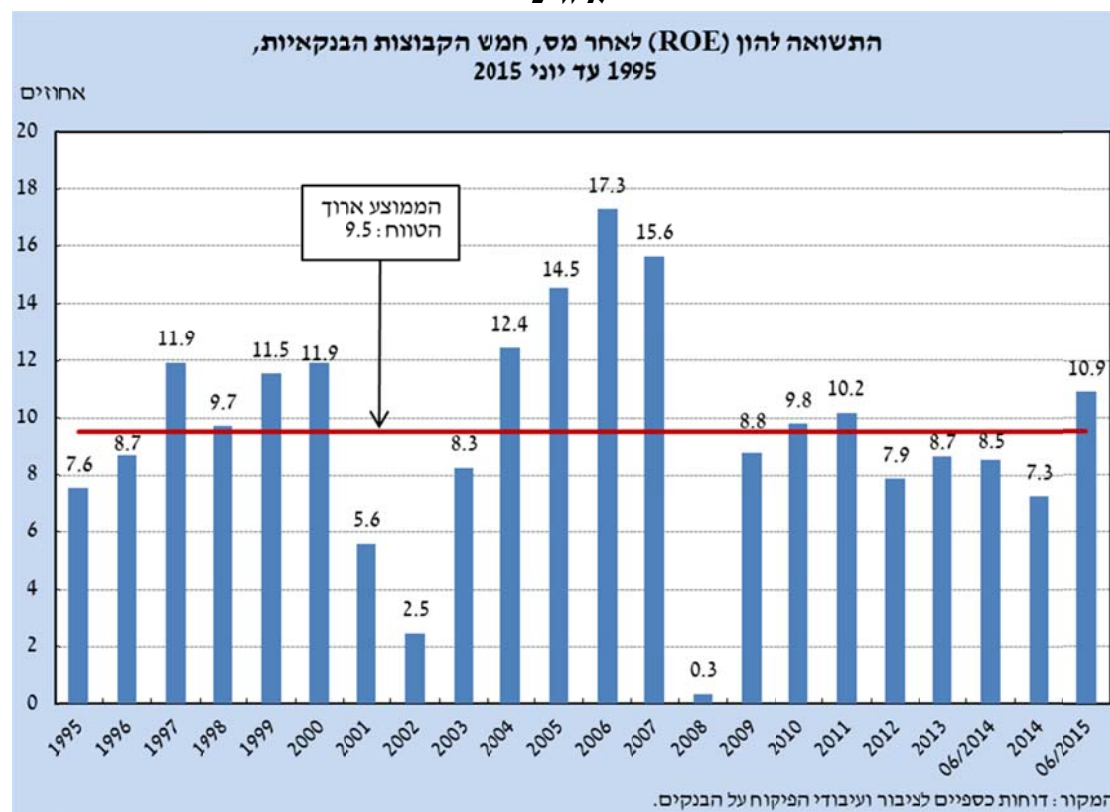
⁹ ההוצאה האפסית במחצית הראשונה של 2014 נבעה בעיקר מגידול בהיקף גביית החובות שנמחקו בשנים קודמות ומקיטון בהפרשות הפרטניות ובהפרשות בגין החובות הנכונים על בסיס קבוצתי.

¹⁰ ראו הערה 1.

סך ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה בכ-14.5 מיליארדי ש"ח, בדומה לממוצע בשנים האחרונות. נתון זה משקף ירידה של כ-5.7% בהשוואה למחצית הראשונה של 2014¹¹ **(לוח 5)**. **הוצאות השכר והנלוות** ירדו ב-5.2% יחסית למחצית הראשונה של 2014, והסתכמו ב-8.7 מיליארדי ש"ח.

יעילות התפעולית הממוצעת של חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות השתפרה במהלך התקופה הנסקרת: יחס היעילות התפעולית¹² ירד מכ-72.2% לכ-64.4%, והעלות ליחידת תפוקה¹³ ירדה מכ-2.47% לכ-2.17% **(לוח 4)**. השיפור נובע מעלייה בהכנסות שאינן מריבית, ומירידה בהוצאות התפעוליות, ביחס לשנה שעברה. יחד עם זאת, כאשר מסתכלים על הממוצע ב-3 השנים האחרונות (2012—2014), מוצאים כי היחס גבוה בהשוואה בינלאומית **(איור 4)**.

איור 2

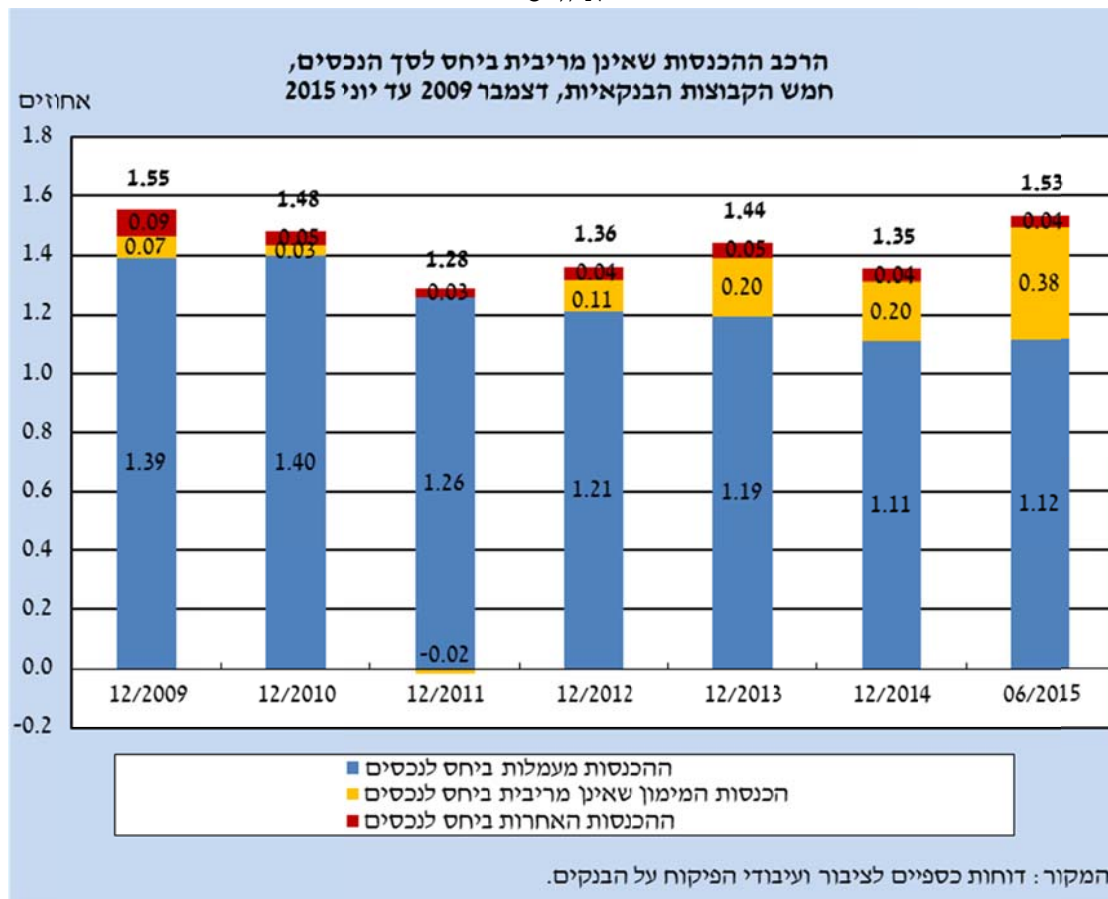

¹¹ ראו הערה 2.

¹² היחס בין סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך ההכנסות מריבית נטו וההכנסות שאינן מריבית (cost to income).

¹³ היחס בין סך ההוצאות התפעוליות והאחרות ליתרת הנכסים הממוצעת (average cost).

איור 3

לוח 4

העלות ליחידת תפוקה¹ ויחס היעילות² של התאגידים הבנקאיים בישראל, דצמבר 2013 עד יוני 2015 (אחוזים)

הבנק	העלות ליחידת תפוקה				יחס היעילות			
	דצמ-13	דצמ-14	יוני-14	יוני-15	דצמ-13	דצמ-14	יוני-14	יוני-15
לאומי	2.38	2.43	2.59	2.22	69.4	74.9	76.2	63.5
הפועלים	2.39	2.33	2.37	2.08	66.2	65.5	63.9	58.3
דיסקונט	2.97	3.14	3.18	2.78	78.5	87.0	86.8	76.0
מזרחי-טפחות	1.73	1.61	1.59	1.58	59.6	60.9	60.5	60.7
הבינלאומי	2.66	2.54	2.58	2.21	74.4	77.3	75.9	74.8
הממוצע של חמש הקבוצות הבנקאיות	2.41	2.40	2.47	2.17	69.3	72.5	72.2	64.4
אגוד	2.07	2.08	2.11	2.00	79.5	87.9	86.2	81.1
ירושלים	2.23	2.56	2.50	2.59	78.8	75.8	74.7	75.0
דקסיה	0.58	0.51	0.52	0.58	37.3	32.2	31.3	32.0
סה"כ	2.39	2.38	2.45	2.16	69.5	72.7	72.3	64.8

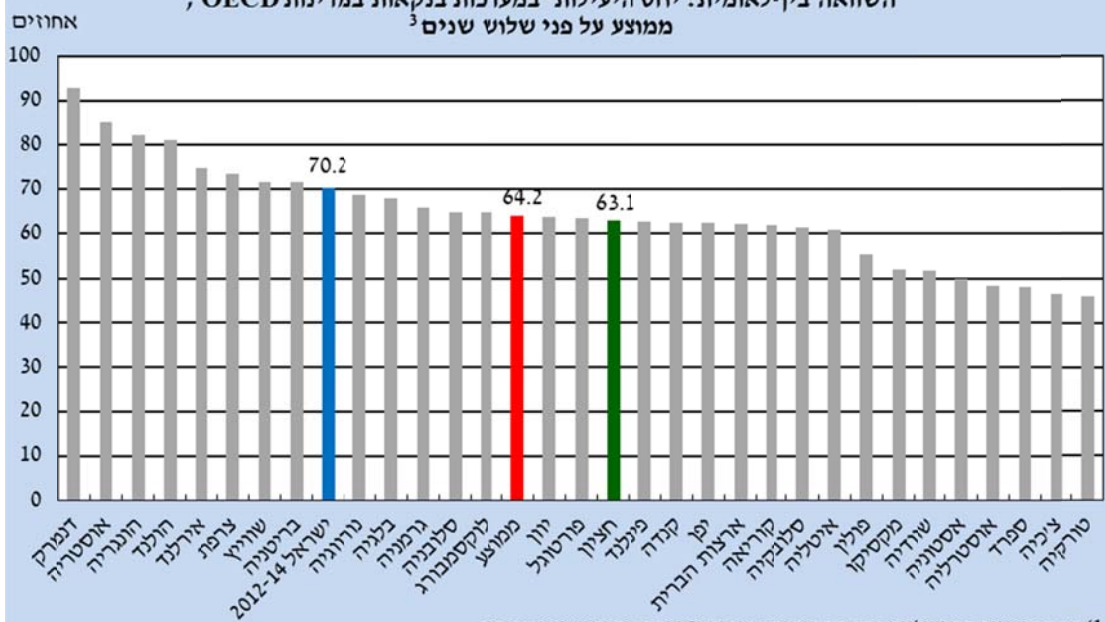
(1) היחס בין סך ההוצאות התפעוליות והאחרות ליתרת הנכסים הממוצעת (average cost).

(2) היחס בין סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך ההכנסות מריבית נטו וההכנסות שאינן מריבית (cost to income).

המקור: דוחות כספיים לציבור ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

איור 4

השוואה בין-לאומית: יחס היעילות¹ במערכות בנקאות במדינות OECD,²
ממוצע על פני שלוש שנים³

(1) סך ההוצאות התפעוליות בסך ההכנסות מריבית נטו וההכנסות שאינן מריבית.

(2) צ"ל לא נכללה בהשוואה בשל היעדר נתונים.

3) התנונים על אוסטרליה, אוסטרליה, בלגיה, קנדה, דנמרק, אירלנד, איטליה, לוקסמבורג, מקסיקו, הולנד, נורווגיה, סלובקיה, ספרד, קוריאה, פולין, שוודיה, בריטניה, שווייץ, טורקיה, צ'כיה, אסטוניה, יוון, הונגריה, יפן, סלובניה, פורטוגל וארצות הברית מחויבים כממוצע על השנים 2012-2014; התנונים על פינלנד, צרפת וגרמניה מחויבים כממוצע על השנים 2013-2011; עבור ישראל מוצג ממוצע של חמש הקצוות הבנאליים על השנים 2012-2014 וכן התנון על ישראל מוצג על השנים 2011-2012. המקור: התנונים על המדינות הזרות - קרן המטבע הבין-לאומית; התנונים על ישראל - דוחות כספיים לציבור ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

5 לוח

סעיפים עיקרייך מדורג הירווח וההפסד הממוחזר של חמש הקבוצות הבנקאיות, יוני 2014 עד יוני 2015 (מיליוני ש"ח, במיליוני ש"ח)

דסקונט				הפעילים				לאומי			
שיעור חשיקו		שיעור חשיקו		שיעור חשיקו		שיעור חשיקו		שיעור חשיקו		שיעור חשיקו	
באחוזים, יוני-15		באחוזים, יוני-15		באחוזים, יוני-15		באחוזים, יוני-15		באחוזים, יוני-15		באחוזים, יוני-15	
לעומת יוני-14		לעומת יוני-14		לעומת יוני-14		לעומת יוני-14		לעומת יוני-14		לעומת יוני-14	
-9.4	2,632	2,905	5,736	-11.4	4,802	5,422	10,673	-13.8	4,320	5,013	10,012
-34.3	517	787	1,518	-34.5	993	1,516	2,905	-40.5	804	1,351	2,649
-0.1	2,115	2,118	4,218	-2.5	3,809	3,906	7,768	-4.0	3,516	3,662	7,363
-90.0	4	40	164	-	273	-18	425	-	93	-67	472
1.6	2,111	2,078	4,054	-9.9	3,536	3,924	7,343	-8.2	3,423	3,729	6,891
7.6	1,635	1,520	3,153	16.1	3,562	3,068	6,254	28.5	3,408	2,652	5,141
20.6	287	238	549	76.9	835	472	916	145.3	1,214	495	795
-40.7	48	81	63	56.4	172	110	136	607.3	1,068	151	485
5.7	166	157	307	95.4	381	195	343	-95.4	16	347	628
-	-663	-172	854	-	-476	32	1,933	-	-974	-307	1,906
-	725	172	-675	-	758	135	-1,496	-	1,104	304	-2,252
3.5	1,312	1,268	2,586	4.1	2,652	2,547	5,207	0.3	2,086	2,080	4,167
-9.7	2,851	3,157	6,414	-3.5	4,296	4,453	9,183	-8.7	4,397	4,814	9,371
-17.6	1,703	2,066	4,086	-3.5	2,509	2,600	5,343	1.0	2,763	2,736	5,151
102.9	895	441	793	10.4	2,802	2,539	4,414	55.3	2,434	1,567	2,661
137.2	344	145	271	9.0	1,142	1,048	1,713	22.8	862	702	1,278
86.1	551	296	522	11.3	1,660	1,491	2,701	81.7	1,572	865	1,383
76.4	522	296	505	12.3	1,694	1,508	2,713	107.3	1,700	820	1,413
8.30	5.00	4.20		11.00	10.60	9.07		13.10	6.60	5.40	
0.51	0.30	0.25		0.82	0.80	0.69		0.86	0.44	0.37	
חמש הקבוצות				הכללאומי				מדרג-מסודר			
שיעור חשיקו		שיעור חשיקו		שיעור חשיקו		שיעור חשיקו		שיעור חשיקו		שיעור חשיקו	
באחוזים, יוני-15		באחוזים, יוני-15		באחוזים, יוני-15		באחוזים, יוני-15		באחוזים, יוני-15		באחוזים, יוני-15	
לעומת יוני-14		לעומת יוני-14		לעומת יוני-14		לעומת יוני-14		לעומת יוני-14		לעומת יוני-14	
-12.0	15,267	17,353	34,432	-19.6	1,112	1,383	2,664	-8.7	2,401	2,630	5,347
-37.6	3,089	4,947	9,607	-48.2	155	299	563	-37.6	620	994	1,972
-1.8	12,178	12,406	24,825	-11.7	957	1,084	2,101	8.9	1,781	1,636	3,375
-	471	-24	1,323	766.7	26	3	89	316.7	75	18	173
-5.8	11,707	12,430	23,502	-13.9	931	1,081	2,012	5.4	1,706	1,618	3,202
16.0	10,250	8,835	17,827	-0.1	813	814	1,667	6.5	832	781	1,612
83.5	2,519	1,373	2,663	15.7	103	89	230	1.3	80	79	173
261.6	1,327	367	755	100.0	36	18	60	-57.1	3	7	11
-18.1	705	861	1,589	-33.8	54	117	197	95.6	88	45	114
-	-2,902	-656	7,177	-	-226	-122	870	-	-563	-87	1,614
-	3,378	800	-6,886	-	239	75	-897	-	552	114	-1,566
2.9	7,472	7,263	14,730	2.8	701	682	1,375	5.1	721	686	1,395
-5.7	14,454	15,326	30,919	-8.1	1,324	1,440	2,912	8.5	1,586	1,462	3,039
-5.2	8,719	9,198	18,226	-11.1	786	884	1,780	5.0	958	912	1,866
26.3	7,503	5,939	10,410	-7.7	420	455	767	1.6	932	937	1,775
18.3	2,877	2,432	4,247	-6.3	178	190	328	1.2	351	347	657
31.9	4,626	3,507	6,163	-8.7	242	265	439	1.9	601	590	1,118
36.6	4,737	3,469	6,178	-9.7	243	269	455	0.3	578	576	1,092
10.92	8.53	7.26		7.20	8.30	6.80		10.80	11.90	10.60	
0.71	0.56	0.48		0.41	0.48	0.40		0.58	0.63	0.58	
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)			
המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים)				ה							

המשאית הכוללת לנשים (R&O) (מחויבים) - מחויבים לנשים (R&O) (מחויבים) - מחויבים לנשים (R&O) (מחויבים)

2. ככלל, את החיובים והפסדים מתחשק באופן נפרד לסדר, דברגורדים ורווחים/הפסדים מתחשק לעית רצף של פנדר לסדר.

3. ככלל, הפסדים/הפסדים מתחשק באופן נפרד לסדר, דברגורדים ורווחים/הפסדים מתחשק לעית רצף של פנדר לסדר.

4. ככלל, הפסדים/הפסדים מתחשק באופן נפרד לסדר, דברגורדים ורווחים/הפסדים מתחשק לעית רצף של פנדר לסדר.

5. ככלל, הפסדים/הפסדים מתחשק באופן נפרד לסדר, דברגורדים ורווחים/הפסדים מתחשק לעית רצף של פנדר לסדר.

לוח 6

השפעת הכמות¹ והשפעת המחיר² על הכנסות והוצאות הריבית,
 ישראל וחו"ל (שינוי לעומת תקופה מקבילה אשתקד)
 חמש הקבוצות הבנקאיות, יוני 2014 עד יוני 2015 (מיליוני ש"ח)

יוני 2015									
התרומה להכנסות הריבית נטו	שינוי נטו		השפעת המחיר			השפעת הכמות			
	השינוי נטו בצד ההתחייבויות	השינוי נטו בצד הנכסים	השפעת המחיר נטו	השפעת המחיר בצד ההתחייבויות	השפעת המחיר בצד הנכסים	השפעת הכמות נטו	השפעת הכמות בצד ההתחייבויות	השפעת הכמות בצד הנכסים	
-97	-1,423	-1,520	-709	-1,419	-2,128	612	-4	608	אשראי/ פיקדונות הציבור בישראל
71	9	80	-38	-5	-43	109	14	123	אשראי/ פיקדונות הציבור בחו"ל
-26	-1,414	-1,440	-747	-1,424	-2,171	721	10	731	סך אשראי/ פיקדונות הציבור
-186	-436	-622	-249	-445	-694	63	9	72	נכסים/ התחייבויות נושאי ריבית אחרים בישראל
-16	-8	-24	-48	-11	-59	32	3	35	נכסים/ התחייבויות נושאי ריבית אחרים בחו"ל
-202	-444	-646	-297	-456	-753	95	12	107	סך נכסים/ התחייבויות נושאי ריבית אחרים
-228	-1,858	-2,086	-1,044	-1,880	-2,924	816	22	838	סך הכנסות/ הוצאות הריבית
יוני 2014									
התרומה להכנסות הריבית נטו	שינוי נטו		השפעת המחיר			השפעת הכמות			
	השינוי נטו בצד ההתחייבויות	השינוי נטו בצד הנכסים	השפעת המחיר נטו	השפעת המחיר בצד ההתחייבויות	השפעת המחיר בצד הנכסים	השפעת הכמות נטו	השפעת הכמות בצד ההתחייבויות	השפעת הכמות בצד הנכסים	
-363	-2,188	-2,551	-629	-2,224	-2,853	266	36	302	אשראי/ פיקדונות הציבור בישראל
217	-258	-41	282	-252	30	-65	-6	-71	אשראי/ פיקדונות הציבור בחו"ל
-146	-2,446	-2,592	-347	-2,476	-2,823	201	30	231	סך אשראי/ פיקדונות הציבור
134	-958	-824	-5	-860	-865	139	-98	41	נכסים/ התחייבויות נושאי ריבית אחרים בישראל
40	-52	-12	64	-23	41	-24	-29	-53	נכסים/ התחייבויות נושאי ריבית אחרים בחו"ל
174	-1,010	-836	59	-883	-824	115	-127	-12	סך נכסים/ התחייבויות נושאי ריבית אחרים
28	-3,456	-3,428	-288	-3,359	-3,647	316	-97	219	סך הכנסות/ הוצאות הריבית
דצמבר 2014									
התרומה להכנסות הריבית נטו	שינוי נטו		השפעת המחיר			השפעת הכמות			
	השינוי נטו בצד ההתחייבויות	השינוי נטו בצד הנכסים	השפעת המחיר נטו	השפעת המחיר בצד ההתחייבויות	השפעת המחיר בצד הנכסים	השפעת הכמות נטו	השפעת הכמות בצד ההתחייבויות	השפעת הכמות בצד הנכסים	
-625	-4,781	-5,406	-1,418	-4,812	-6,230	793	31	824	אשראי/ פיקדונות הציבור בישראל
75	-67	8	148	-54	94	-73	-13	-86	אשראי/ פיקדונות הציבור בחו"ל
-550	-4,848	-5,398	-1,270	-4,866	-6,136	720	18	738	סך אשראי/ פיקדונות הציבור
111	-1,974	-1,863	-34	-1,859	-1,893	145	-115	30	נכסים/ התחייבויות נושאי ריבית אחרים בישראל
63	-51	12	68	13	81	-5	-64	-69	נכסים/ התחייבויות נושאי ריבית אחרים בחו"ל
174	-2,025	-1,851	34	-1,846	-1,812	140	-179	-39	סך נכסים/ התחייבויות נושאי ריבית אחרים
-376	-6,873	-7,249	-1,236	-6,712	-7,948	860	-161	699	סך הכנסות/ הוצאות הריבית

- השפעת הכמות מחושבת כמכפלה של השינוי ביתרה המאזנית (התקופה הנוכחית לעומת אשתקד) במחיר בתקופה הנוכחית, מחולקת באלף.
  - השפעת המחיר מחושבת כמכפלה של השינוי במחיר (התקופה הנוכחית לשמות אשתקד) ביתרה המאזנית בתקופה המקבילה אשתקד, מחולקת באלף.
- המקור: דוחות כספיים לציבור ועיבודי הפיקוח על הבנקים

לוח 7

היתרות הממוצעות, שיעורי הכנסות והוצאות הריבית ופער הריבית בגין הנכסים וההתחייבויות, חמש הקבוצות הבנקאיות, יוני 2014 עד יוני 2015 (מיליוני ש"ח, אחוזים במונחים שנתיים)

יוני 2015									
ההתחייבויות					הנכסים				
פער הריבית	שיעור ההוצאה	הוצאות המימון	היתרה השנתית הממוצעת (מיליוני ש"ח)		שיעור ההכנסה	הכנסות המימון	היתרה השנתית הממוצעת (מיליוני ש"ח)		
2.95	-0.42	-1,577	760,175	פיקדונות הציבור	3.37	13,972	834,945	אשראי לציבור	
0.13	-0.56	-47	16,813	פיקדונות מבנקים	0.69	112	32,363	פיקדונות בבנקים	
0.16	-	-	437	פיקדונות מבנקים מרכזיים	0.16	113	141,888	פיקדונות בבנקים מרכזיים	
-1.87	-3.05	-1,368	90,466	אג"ח	1.18	1,012	171,944	אג"ח	
-0.58	-1.84	-97	10,517	התחייבויות אחרות ¹	1.26	58	9,271	נכסים אחרים ¹	
1.88	-0.70	-3,089	878,408	סך ההתחייבויות נושאות הריבית	2.58	15,267	1,190,411	סך הנכסים נושאי הריבית	
					התשואה נטו על נכסים				
					2.06	12,178	1,190,411	נושאי ריבית (המרווח הפיננסי) ²	
יוני 2014									
ההתחייבויות					הנכסים				
פער הריבית	שיעור ההוצאה	הוצאות המימון	היתרה השנתית הממוצעת (מיליוני ש"ח)		שיעור ההכנסה	הכנסות המימון	היתרה השנתית הממוצעת (מיליוני ש"ח)		
3.15	-0.79	-2,991	755,717	פיקדונות הציבור	3.94	15,412	790,741	אשראי לציבור	
-0.30	-1.22	-92	15,122	פיקדונות מבנקים	0.92	110	24,086	פיקדונות בבנקים	
0.67	-	-	20	פיקדונות מבנקים מרכזיים	0.67	366	108,897	פיקדונות בבנקים מרכזיים	
-2.20	-3.83	-1,749	92,209	אג"ח	1.63	1,399	172,666	אג"ח	
-0.98	-2.55	-115	8,965	התחייבויות אחרות ¹	1.57	70	8,952	נכסים אחרים ¹	
2.02	-1.14	-4,947	872,033	סך ההתחייבויות נושאות הריבית	3.16	17,353	1,105,342	סך הנכסים נושאי הריבית	
					התשואה נטו על נכסים				
					2.26	12,406	1,105,342	נושאי ריבית (המרווח הפיננסי) ²	
דצמבר 2014									
ההתחייבויות					הנכסים				
פער הריבית	שיעור ההוצאה	הוצאות המימון	היתרה השנתית הממוצעת (מיליוני ש"ח)		שיעור ההכנסה	הכנסות המימון	היתרה השנתית הממוצעת (מיליוני ש"ח)		
3.13	-0.73	-5,493	756,110	פיקדונות הציבור	3.86	30,939	801,005	אשראי לציבור	
-0.25	-1.09	-174	15,909	פיקדונות מבנקים	0.84	224	26,670	פיקדונות בבנקים	
0.49	-	-	89	פיקדונות מבנקים מרכזיים	0.49	551	111,345	פיקדונות בבנקים מרכזיים	
-2.46	-4.00	-3,694	92,454	אג"ח	1.54	2,584	167,933	אג"ח	
-1.26	-2.59	-246	9,510	התחייבויות אחרות ¹	1.33	134	10,089	נכסים אחרים ¹	
1.98	-1.10	-9,607	874,072	סך ההתחייבויות נושאות הריבית	3.08	34,432	1,117,042	סך הנכסים נושאי הריבית	
					התשואה נטו על נכסים				
					2.22	24,825	1,117,042	נושאי ריבית (המרווח הפיננסי) ²	

(1) ההתחייבויות והנכסים האחרים כוללים בין השאר גם אשראי לממשלה ופיקדונות שלה וניירות ערך שהושאלו/נשאלו בהסכמי מכר חוזר.

(2) המרווח הפיננסי הינו היחס שבין הכנסות הריבית נטו לבין סך הנכסים נושאי הריבית. המרווח מוצג באחוזים.

המקור: דוחות כספיים לציבור ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

3. הלימות ההון

בשנים האחרונות המערכת הבנקאית נמצאת בתהליך של בניית הון שהביא לשיפור עמידותה ויציבותה, וגם במהלך התקופה הנסקרת נמשכה מגמה זו: **ההון העצמי** של סך חמש הקבוצות הבנקאיות גדל במחצית הראשונה של 2015 ב-5.5% הודות לרווחים שהבנקים צברו ולעלייה בשווי תיק ניירות הערך הזמין למכירה שנוקפה לקרן ההון, ולאחר שחלק מהבנקים חילקו דיווידנד¹⁴ (לוח 8). בעקבות המשך התרחבותו של ההון העצמי, חלקו בסך המאזן הגיע ביוני 2015 ל-7% בדומה לרמה המקובלת במדינות ה-OECD (איור 5). **ההון העצמי רובד 1** הושפע במהלך התקופה הנסקרת גם מיישום הוראות המעבר הנוגעות לזכויות עובדים ומהמשך יישום הוראות המעבר הנוגעות לבאזל III, והוא גדל ב-2.5% – התפתחות שהביאה לעלייה של 0.2 נקודת אחוז ביחס ההון העצמי רובד 1, עד לרמה של 9.5% (לוח 8, איור 6). יחס ההון העצמי רובד 1 במערכת הבנקאית הישראלית נמוך מהמקובל במערכות בנקאות במדינות אחרות ב-OECD. אחד ההסברים לכך נעוץ בעובדה שבנקים בישראל מקצים הון בהתאם לגישה הסטנדרטית והשמרנית, ולא על פי הגישות המתקדמות. ההבדלים בגישות משפיעים על שקלול נכסי סיכון האשראי ומשתקפים בכך שבין מערכות הבנקאות קיימים פערים ביחס בין נכסי הסיכון לסך הנכסים (איור 7).

בסיס ההון התכווץ במחצית הראשונה של השנה הנסקרת ב-2% כתוצאה מקיטון בהון רובד 2 ובהון רובד 1 נוסף בעקבות הפחתה ביתרת מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי, ויחס ההון הכולל ירד ב-0.2 נקודת אחוז, ל-13.9%. הבנקים מפחיתים בהדרגה את יתרת מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי עד ה-1 בינואר 2022, בהתאם להוראות המעבר. במקביל, הם צפויים להנפיק בעתיד הנראה לעין מכשירי הון כשירים שייחשבו לחלק מההון רובד 2. נכסי סיכון האשראי עלו מעט במהלך התקופה הנסקרת לנוכח התרחבותו של תיק האשראי הבנקאי (לוח 8). אולם השינוי שחל בתמהיל התיק – גידול בחלקו של האשראי הקמעונאי וירידה בחלקו של האשראי העסקי – הביא לירידה ביחס שבין רכיבי הסיכון לסך הרכיבים (לוח 9). בשנים הקרובות המערכת הבנקאית הישראלית צפויה להמשיך בהרחבת ההון ובחיזוקו: ראשית, יעדי ההון צפויים לגדול בהדרגה עד ה-1 בינואר 2017 בעקבות ההוראה בנושא הגדלת כריות ההון כנגד תיק האשראי לדיוור. שנית, הבנקים קבעו להון העצמי רובד 1 יעדים גבוהים יותר מאלו שנקבעו בהוראה ממאוס 2012, ובכל מקרה המפקחת על הבנקים רשאית בכל עת לדרוש מהבנקים יעדים דיפרנציאליים של הון עצמי רובד 1, בהתאם לפרופיל הסיכון הנגזר עבורם מתהליך ההערכה הפיקוחי (SREP). לבסוף, הבנקים, כאמור, צפויים להנפיק מכשירי הון כשירים שייחשבו לחלק מההון רובד 2.

בעקבות הרפורמה של באזל III פרסמה ועדת באזל, בינואר 2014, את מסגרת העבודה ודרישות הגילוי ליחס מינוף¹⁵. פרסום זה הגדיר יחס מינוף פשוט, שקוף ושאינו מבוסס סיכון, במטרה

¹⁴ אנו מציגים מחדש את ההון העצמי לדצמבר 2014 עקב יישום בדיעבד של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

¹⁵ Basel III leverage ratio framework and disclosure requirements (January 2014).

ליצור מדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון. נוסף לכך הוא קבע יחס מינוף מזערי בשיעור של 3%, אולם חלק מרשויות הפיקוח בעולם קבעו דרישות גבוהות יותר. באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה המאמצת את מסגרת באזל III בנושא יחס המינוף. בהתאם לכך ההוראה הגדירה את יחס המינוף כיחס שבין ההון רובד 1 לסך החשיפה – היינו סכום החשיפות המאזוניות, החשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך, וכן פריטים חוץ-מאזניים. עוד קבעה ההוראה כי כלל התאגידים הבנקאיים צריכים לעמוד, על בסיס מאוחד, ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% עד ה-1 בינואר 2018¹⁶. כאשר סך הנכסים המאזניים על בסיס מאוחד של תאגיד בנקאי מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, הוא נדרש לעמוד במועד זה ביחס מינוף בשיעור 6% לפחות¹⁷. החל מה-1 באפריל 2015 התאגידים הבנקאיים נדרשים לכלול בדוחות הכספיים גילוי על יחס המינוף. נכון ליוני 2015 כל חמש הקבוצות הבנקאיות עומדות ביחס הנדרש, וחלקן אף נמצאות ברמה גבוהה ממנו (לוח 10).

---

¹⁶ אם תאגיד בנקאי עומד בדרישה ליחס המינוף ביום פרסום ההוראה, הוא אינו רשאי לרדת מהסף שנקבע בה. אם תאגיד בנקאי אינו עומד בדרישה ביום פרסום ההוראה, הוא נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

¹⁷ נכון ליוני 2015, קבוצות לאומי והפועלים נדרשות לעמוד ביחס של 6%, היות שסך נכסיהן המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית.

לוח 9

מדדי הון מרכזיים של חמש הקבוצות הבנקאיות, דצמבר 2008 עד יוני 2015

(אחוזים)

חמש הקבוצות	הבינלאומי	מזרחי-טפחות	דיסקונט	הפועלים	לאומי	השנה	
68.32	59.09	66.87	64.83	72.28	69.46	2008	היחס בין סך רכיבי הסיכון לסך הרכיבים ¹
64.12	54.44	67.15	60.56	67.88	64.17	2009 ²	
65.22	55.50	59.59	63.89	69.16	67.01	2009 ³	
66.39	61.00	58.66	67.17	68.62	68.30	2010	
64.59	60.02	58.26	60.45	67.33	67.67	2011	
63.05	57.69	58.03	61.27	64.83	65.67	2012	
61.91	55.66	56.12	59.09	64.98	64.56	2013	
63.44	56.21	55.82	60.07	67.72	66.36	2014 ⁴	
62.69	54.58	55.08	58.98	67.29	65.74	30/06/2015	
8.25	8.11	8.01	7.89	8.23	8.57	2010	יחס ההון העצמי רובד 1/ יחס הון הליבה ⁵
8.01	8.48	7.77	8.07	7.90	8.07	2011	
8.74	9.65	8.55	8.57	8.87	8.55	2012	
9.32	9.92	9.01	9.30	9.30	9.32	2013	
9.08	9.98	8.73	8.92	9.08	9.09	01/01/2014 ⁴	
9.24	9.72	9.05	9.38	9.29	9.09	2014	
9.47	9.71	9.30	9.53	9.42	9.52	30/06/2015	
6.67	6.12	5.62	6.01	7.13	7.19	2010	היחס בין ההון העצמי לסך הנכסים המאזניים
6.19	5.93	5.36	5.44	6.76	6.46	2011	
6.59	6.41	5.70	6.04	7.19	6.71	2012	
6.86	6.33	5.75	6.25	7.65	7.07	2013	
6.68	5.99	5.69	6.27	7.65	6.59	2014	
7.00	5.96	5.85	6.61	7.80	7.27	30/06/2015	

(1) סך רכיבי הסיכון הם סך הנכסים (מאזניים וחוף-מאזניים), משוקללים במשקלות הסיכון. סך הרכיבים הוא סך הנכסים (מאזניים וחוף-מאזניים), ללא שקלול הסיכון.

(2) היחס מחושב בהתאם לכללי באזל I.

(3) החל ממועד זה היחס מחושב בהתאם לכללי באזל II.

(4) החל ממועד זה היחס מחושב במונחי באזל III בהתאם להוראות המעבר.

(5) עד ה-31.12.2013 הציגו התאגידים הבנקאיים את יחס הון הליבה בהתאם לכללי באזל II, והחל מה-1.1.2014 הם מציגים את יחס ההון העצמי רובד 1 בהתאם לכללי באזל III.

המקור: דוחות כספיים לציבור, דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

לוח 10

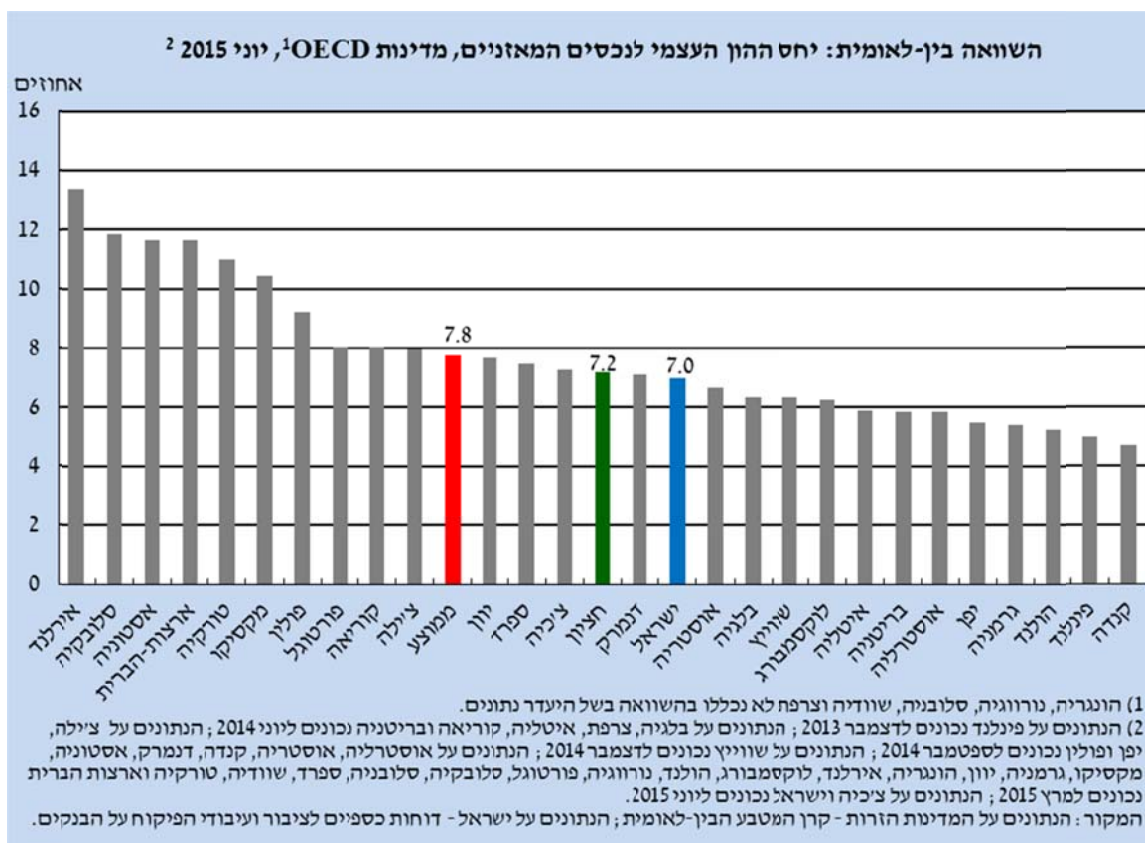
יחס המינוף במערכת הבנקאות הישראלית¹, יוני 2015

יחס המינוף המזערי הנדרש	יחס המינוף	
	(אחוזים)	
6.0	7.2	הפועלים
5.0	12.0	ישראלכרט
6.0	6.5	לאומי
5.0	8.2	בנק ערבי ישראלי
5.0	11.6	לאומי קארד
5.0	6.6	דיסקונט
5.0	6.7	בנק מרכנתיל דיסקונט
4.0	8.4	דיסקונט בנקורפ אינק ³
5.0	9.9	כרטיסי אשראי לישראל
5.0	5.2	מזרחי
5.0	4.8	בנק יהב
5.0	5.5	הבינלאומי
5.0	6.0	בנק אוצר החייל
5.0	9.1	בנק פועלי אגודת ישראל
5.0	3.8	יובנק
5.0	7.9	בנק מסד
5.0	5.4	אגוד
5.0	5.1	ירושלים

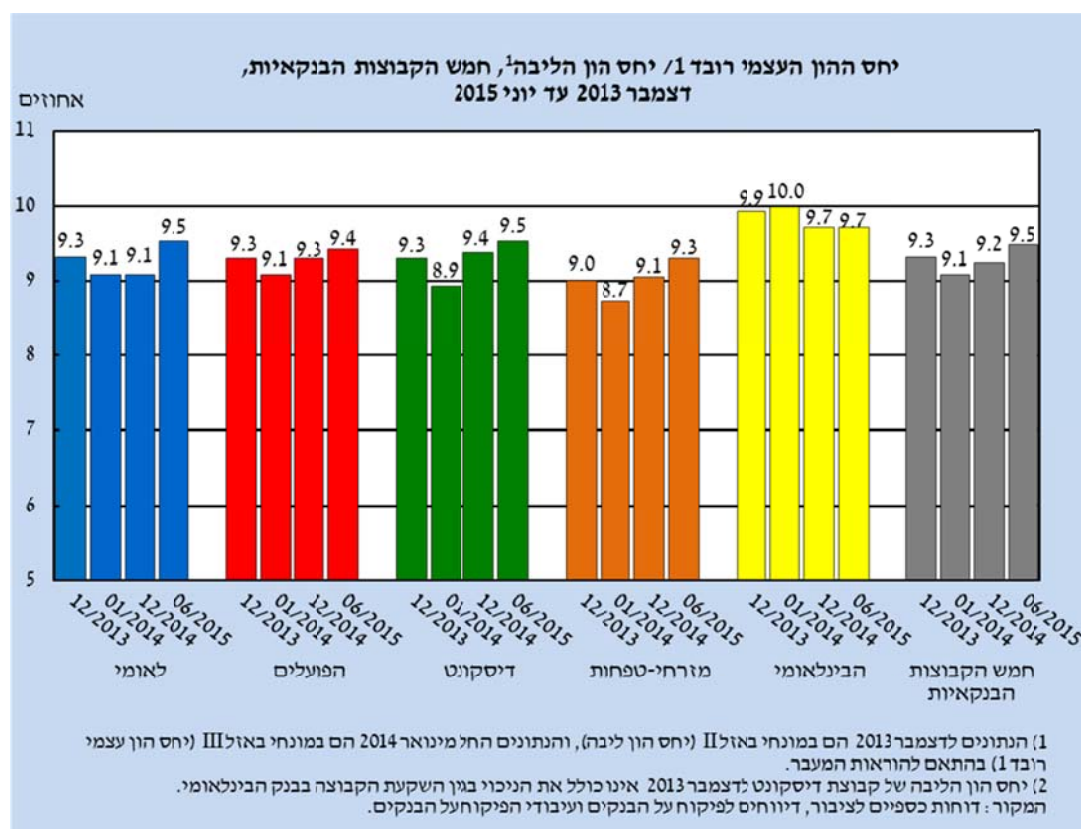
(1) חמש הקבוצות הבנקאיות מוצגות על בסיס מאוחד.

המקור: דוחות כספיים לציבור ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

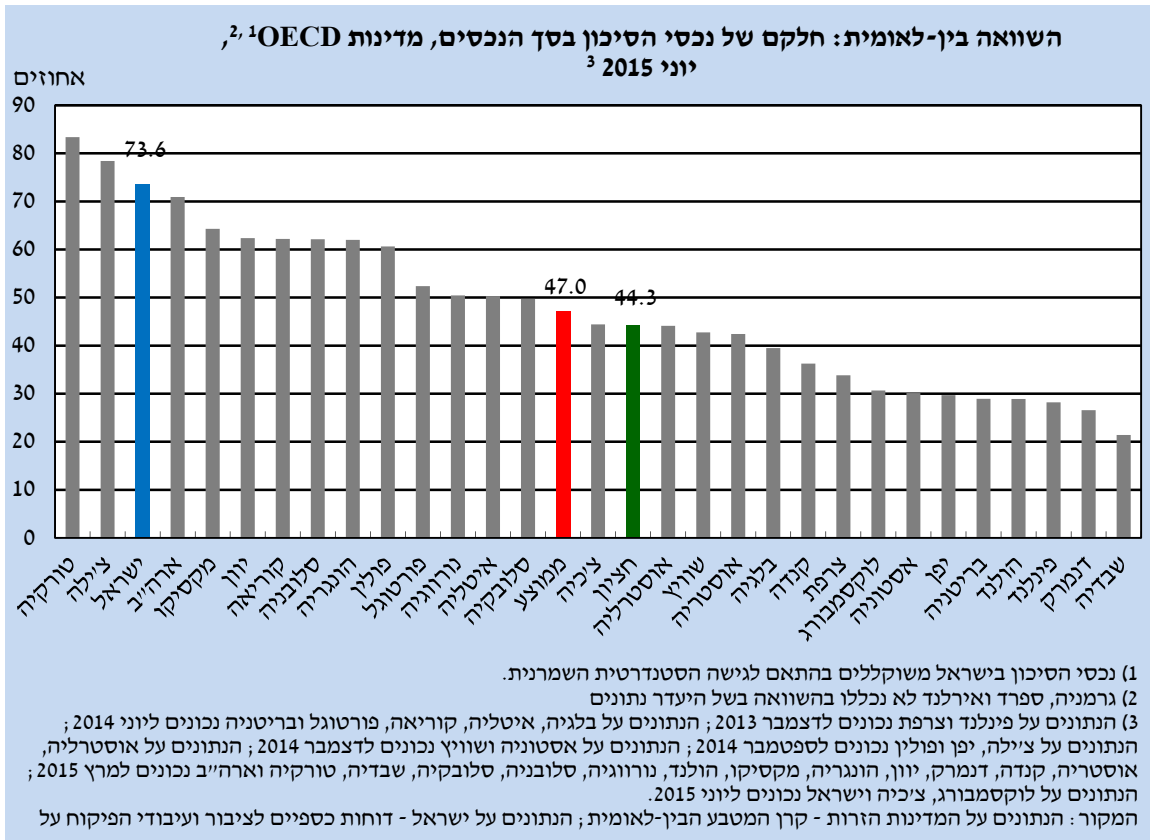
איור 5

איור 6

אִיּוֹר 7

4. תיק האשראי וסיכון האשראי

ההתפתחויות המרכזיות בתיק האשראי הבנקאי

סך היתרה של סיכון האשראי הבנקאי¹⁸ בחמש הקבוצות הבנקאיות התרחבה במחצית הראשונה של 2015 ב-2%, והסתכמה בכ-1,354 מיליארדי ש"ח. יתרת האשראי המאזני התרחבה ב-4% – נמוך במעט מקצב הגידול של התוצר – והסתכמה ב-881 מיליארדי ש"ח (לוח 11, איור 8). יתרת האשראי המאזני גדלה משום שהאשראי לדיור והאשראי הצרכני¹⁹ הוסיפו להתרחב (ב-9% וב-8%, בהתאמה), ואף על פי שהאשראי ללווים שעיקר פעילותם בחו"ל הצטמצם (-1%) והאשראי העסקי נותר ללא שינוי מהותי (-0.4%; איור 9).

הגידול באשראי לדיור והאשראי הצרכני הינו מגמה המאפיינת אשראים אלה בשנים האחרונות זאת לצד מגמת הצמצום של האשראי העסקי (איור 10, איור 11).

למרות הקיפאון באשראי העסקי, האשראי לענף הבינוי והנדל"ן התרחב בשיעור של 10%. חשיפתם הגבוהה של הבנקים לאשראי לענף הבינוי והנדל"ן, לאשראי לדיור ולאשראי הצרכני – והמתאמים הקיימים בין סוגי אשראי אלו – מהווים סיכון למערכת הבנקאית. במחצית

¹⁸ המאזני והחוץ-מאזני.

¹⁹ האשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור.

2015 הגיע שיעור האשראי לענף הבינוי והנדל"ן והאשראי לדיור ל- 44% מתיק האשראי הבנקאי (לוח 11).

גם סביבת הריבית הנמוכה השוררת במשק מגבירה את הסיכון למערכת הבנקאית, היות שהיא עלולה לעודד נטילת סיכונים גדולים יותר כדי להשיג תשואות, וכתוצאה מכך היא עלולה להגביר את הסיכון למינוף יתר של הלווים ולהוביל לעלייה במחירי הנכסים ואולי אף לתמחור חסר של הסיכונים הגלומים בהם.

האשראי העסקי

האשראי העסקי לא צמח במחצית הראשונה – המשך למגמה המאפיינת אותו בשנים האחרונות – והסתכם ב-385 מיליארדי ש"ח (איור 9). התפתחות זו מקורה בכך שהאשראי ללווים הגדולים הוסיף להתכווץ. האשראי לעסקים הקטנים לעומת זאת – התרחב. האשראי העסקי ללווים הגדולים מתכווץ בשנים האחרונות עקב מכלול גורמים. אשר לצד ההיצע, הפיקוח על הבנקים פעל לצמצום חשיפתה של המערכת הבנקאית לריכוזיות האשראי, והבנקים חתרו למתן את קצב הגידול של נכסי סיכון האשראי באמצעות הקטנת האשראי ללווים גדולים. אשר לצד הביקוש, נראה כי חלק מהחברות הגדולות הקטינו את הביקוש לאשראי, בין היתר נוכח רצון להפחית את רמת המינוף שלהן. באפשרות זו תומכות שתי התפתחויות: בשנים האחרונות יתרת האשראי החוץ-בנקאי גדלה במידה מתונה בלבד, והנתונים מסקר החברות מצביעים על ירידה בקשיי המימון של החברות במשק.

ניתוח האשראי לפי ענפי המשק מצביע על מגמות מתמשכות במרבית הענפים המרכזיים: ירידה באשראי לענף התעשייה (9%-) ולענף השירותים הפיננסיים (6%-), ועלייה באשראי לענף המסחר (4%) ולענף הבינוי²⁰ (5%; לוח 11). האשראי לענף הנדל"ן²¹ התרחב במהלך התקופה בשיעור של 4% – בשעה שבשלוש השנים האחרונות הוא ירד ב-4% בממוצע – ובמקביל חברות מהענף גייסו חוב דרך השוק החוץ-בנקאי.

האשראי החוץ-בנקאי: האשראי החוץ-בנקאי ממשיך להיות כמחצית (52%) מהיצע האשראי למגזר העסקי במשק, והוא מורכב מכמה סוגים: אג"ח סחירות ובלתי סחירות בשוק המקומי (44%), הלוואות מגופים מוסדיים (12%) ואשראי מתושבי חוץ²² (43%). האשראי החוץ-בנקאי התכווץ בתקופה הנסקרת בכ-6 מיליארדי ש"ח והסתכם בכ-422 מיליארדי ש"ח. רק אפיק אחד צמח במחצית הנסקרת – ההלוואות הישירות שמעניקים הגופים המוסדיים: אפיק זה התרחב ב-6 מיליארדי ש"ח והמשיך במגמה שאפיינה אותו בשנים קודמות.

האשראי למשקי הבית

האשראי לאנשים פרטיים (האשראי לדיור והאשראי הצרכני) גדל במחצית הראשונה של 2015 בשיעור של 8% והסתכם ב-415 מיליארדי ש"ח (לוח 11). אשראי זה מהווה בשנים האחרונות מקור עיקרי לגידול באשראי הבנקאי, והוא התרחב בתקופה זו על רקע סביבת הריבית הנמוכה, העלייה במחירי הדירות והגידול בצריכה הפרטית. בין דצמבר 2007 ליוני

²⁰ עיקרו פעילות בבנייה (עבודות פיתוח באתר הבנייה; הקמת מבנים שלמים או חלקי מבנים; עבודות נגרות ומסגרות; התקנת מתקני מים, חשמל ומיזוג ומערכות אחרות; גימור הבניין; שיפוץ ותיקונים במבנים; הקמה, הרכבה והצבה של מבנים מוכנים) ועבודות הנדסה אזרחיות (עבודות עפר, סלילה ותשתית; עבודות הנדסיות אחרות; השכרה של ציוד ובנייה או הריסה עם מפעיל).

²¹ עיקר פעילותו: מסחר ותיווך בנכסי דלא ניידי, השכרה, ניהול ואחזקה, גביית שכר דירה ופעילויות קשורות.

²² כולל הלוואות מתושבי חוץ ואג"ח תאגידיות (קונצרניות) סחירות בחו"ל

השנה עמד קצב גידולו הממוצע על 10% וחלקו בתיק האשראי הבנקאי עלה מ-32% ל-47%. בתקופה זו ניכרת עלייה במינוף של משקי הבית: היחס שבין האשראי לאנשים פרטיים לבין התוצר עלה מ-28% ל-37% (איור 12), והיחס שבין האשראי לאנשים פרטיים להכנסה הפנויה במשק עלה מ-44% ל-54%²³ (איור 13). אולם רמת המינוף של משקי הבית בישראל עודנה נמוכה ביחס לרמה במדינות מפותחות בעולם.

האשראי לדיור מהווה כשני שלישים מהאשראי לאנשים פרטיים, ובמהלך התקופה הנסקרת הוא התרחב ב-9% – בדומה לקצב גידולו בשנים האחרונות – והסתכם ב-276 מיליארדי ש"ח (איור 9). היקף הביצועים החודשיים של ההלוואות למטרת מגורים הסתכם במחצית הראשונה של השנה ב-5.6 מיליארדי ש"ח בממוצע – לעומת 4.3 מיליארדים ב-2014 – וביוני השנה הוא אף הגיע לשיא: 7 מיליארדי ש"ח (איור 17). מאפייני הסיכון של ההלוואות למטרת מגורים שניתנו במהלך התקופה נותרו נמוכים (איור 18): השיעור הממוצע של ההחזר מההכנסה עמד על 26% ושיעור המימון הממוצע עמד על 52%.

האשראי הצרכני התרחב במחצית הראשונה של השנה ב-8% והסתכם ב-139 מיליארדי ש"ח. בין דצמבר 2007 ליוני 2015 גדל אשראי זה ב-7% בממוצע, וחלקו בסך תיק האשראי עלה מ-13% ל-16% (איור 9, איור 11). מאחר שהיקף האשראי הצרכני התרחב במהירות בשנים האחרונות, עלה צורך לוודא שההפרשות להפסדי אשראי בגינו שמרניות דיין. לכן המפקח על הבנקים פרסם, בינואר 2015, הוראה הקובעת כי החל מהדוחות לציבור לשנת 2014, שיעור ההתאמות האיכותיות הנכלל בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין האשראי הצרכני לא יפחת מ-0.75%. נכון ליוני 2015, שיעורה של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בסך האשראי הצרכני עמד על 1.6% (לוח 12).

איכות תיק האשראי

כאשר מנתחים את המדדים המחושבים מתוך הדוחות הכספיים, מוצאים כי איכותו של תיק האשראי הבנקאי נותרה דומה לאיכותו בדצמבר 2014: שיעור ההוצאה להפסדי אשראי בסך האשראי המאזני לציבור ירד מעט במהלך התקופה והגיע לרמת שפל – 0.11%; שיעור זה דומה לשיעור המחיקות נטו לסך האשראי המאזני לציבור, נתון שהגיע אף הוא לרמת שפל (לוח 13). שיעורה של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בסך האשראי המאזני לציבור נותר ללא שינוי מהותי, ברמה של 1.4%, מזה 0.33% בגין הפרשה שחושבה על בסיס פרטני ו-1.1% בגין הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי (איור 20).

האשראי הפגום והאשראי שאינו פגום בפיגור של 90 יום ומעלה מייצגים את החלק המסוכן של האשראי הבעייתי, והם נותרו ללא שינוי מהותי. חלקם בסך האשראי לציבור נותר 2.2% (לוח 13) – שיעור נמוך מהרמה החציונית במדינות ה-OECD.

²³ מעודכן עד דצמבר 2014

יכולתה של המערכת הבנקאית לספוג הפסדים באמצעות כריות הון והפרשה מתבטאת ביחסי הכיסוי²⁴, ואלה נותרו ללא שינוי מהותי (לוח 13).

ריכוזיות הלווים

במחצית הראשונה של 2015 נמשכה הירידה בריכוזיות תיק האשראי לפי גודל הלווה, בדומה למגמה של השנים האחרונות. עם זאת, ריכוזיות זו עודנה גבוהה, בין היתר משום שבמשק הישראלי קיים מבנה ריכוזי של בעלות ושליטה. ירידה זו התרחשה, בין היתר, על רקע המגבלות המחמירות החלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים²⁵ ועל רקע התמקדותה של המערכת הבנקאית במגזר משקי הבית ובלוויים העסקיים הקטנים.

סך החשיפה²⁶ של חמש הקבוצות הבנקאיות ל-10 קבוצות העסקיות הגדולות הסתכמה ביוני 2015 ב-109 מיליארדי ש"ח – ירידה של 8 מיליארדים מדצמבר 2014. משקלן של קבוצות אלה בסך תיק האשראי ובסך ההון העצמי עמד ביוני 2015 על 8%-116%, בהתאמה, בשעה שבדצמבר 2014 עמדו השיעורים על 9%-132%, בהתאמה. נוסף על כך, משקל האשראי של 100 הלוויים הגדולים בתיק האשראי ובהון העצמי הגיע ל-11.7% ול-169%, בהתאמה, בשעה שבדצמבר 2014 היו השיעורים גבוהים יותר ועמדו על 12.5%-189%, בהתאמה (איור 16).

²⁴ יחסי הכיסוי כוללים את היחס שבין יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לבין האשראי הפגום והאשראי שאינו פגום בפיגור של 90 יום ומעלה, ואת היחס שבין האשראי הפגום והאשראי שאינו פגום בפיגור של 90 יום ומעלה, נטו, לסך ההון העצמי.

²⁵ במאי 2015 פרסם המפקח על הבנקים טיוטת הוראה שמעדכנת את ההנחיות הקיימות בתחום המגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים. הטיוטה פורסמה בהמשך לפעולות שנקט הפיקוח לצמצום הריכוזיות של תיק האשראי במערכת הבנקאית ועל רקע המלצות ועדת באזל בנוגע לחשיפות גדולות (Supervisory framework for measuring and controlling large exposures, April 2014). עיקרי התיקונים להוראה: (1) ההגדרה של ההון המשמש לחישוב המגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים צומצמה להון רובד 1; (2) הוקשחה המגבלה על שיעור החבות של קבוצת לוויים בנקאית מההון: היא הופחתה מ-25% ל-15%; (3) השיטה לחישוב הניכויים המותרים בהוראה 313 הותאמה לשיטה לחישוב מפחיתי סיכון האשראי הכשירים הכלולה בהוראה 203. תאריך התחילה של ההוראה: ה-1 בינואר 2016.

²⁶ כולל את יתרת סיכון האשראי המאזני ואת יתרת סיכון האשראי החוץ-מאזני.

לוח 11

יתרת האשראי לציבור, לפי ענפי המשק, חמש הקבוצות הבנקאיות, דצמבר 2014 ו-יוני 2015

יתרת האשראי המאוזן (חובת) ²				יתרת סיכון האשראי הכולל			
השניים באשראי ³	התפלגות האשראי לציבור	היתרה	השניים באשראי ³	התפלגות האשראי לציבור	היתרה		
יוני 2015	דצמבר 2014	יוני 2015	יוני 2015	דצמבר 2014	יוני 2015		
(אחוזים)	(אחוזים)	(מיליוני ש"ח)	(אחוזים)	(אחוזים)	(מיליוני ש"ח)		
4.1	90.7	799,372	2.5	88.5	1,198,469	1,183,388	פעילות לווים בישראל
-0.4	43.7	384,664	-2.5	48.2	652,676	660,874	עסקי
-11.3	0.6	5,551	-6.1	0.5	7,180	7,407	חקלאות
-9.4	6.4	56,501	-13.2	7.4	99,914	106,951	תעשייה
-15.0	0.4	3,289	14.2	0.4	5,695	5,318	כריה וחצבה
4.3	12.9	113,595	3.0	16.2	219,188	215,960	בניין ונדל"ן
4.9	6.3	55,125	2.2	11.1	150,739	149,105	מזון: בניין
3.8	6.6	58,470	4.8	5.1	68,449	66,855	מזון: נדל"ן
-12.1	1.3	11,275	-20.4	1.6	21,236	23,645	חשמל ומים
4.3	8.8	77,222	2.5	7.4	100,233	99,004	מסחר
0.1	1.6	14,391	-0.4	1.3	17,014	17,051	תעבורה ואחסנה
9.0	1.9	16,505	10.2	1.5	20,970	19,949	תקשורת ושירותי מחשב
-2.1	1.5	13,047	5.7	1.5	20,534	19,966	שירותים פיננסיים
-5.9	4.3	37,495	-11.8	6.7	90,062	95,709	שירותים עסקיים אחרים
-2.7	2.2	19,607	3.5	2.2	29,768	29,255	שירותים ציבוריים אחרים
2.6	1.8	16,186	2.2	1.5	20,882	20,659	אגפים מרשימים
8.4	47.1	414,708	8.9	40.3	545,793	522,514	הלוואות לציבור
8.6	31.3	276,043	10.0	21.6	293,048	279,107	הלוואות לציבור
7.9	15.7	138,665	7.7	18.7	252,745	243,407	הלוואות שלא לציבור
-1.2	9.3	81,628	-5.4	11.5	155,390	159,681	פעילות לווים בחו"ל
3.6	100.0	881,000	1.6	100.0	1,353,859	1,343,069	סך הכול

(1) כולל את סיכון האשראי המאוזן וסיכון האשראי החוץ-מאוזן.
(2) כולל את האשראי לציבור, למעט אג"ח וניירות ערך שעמלם או נרכשו במסגרת הסכמת מכר חוץ.
(3) ציבורים שונים.
המקור: דוחות נכסים לציבור ועבודת הפיקוח על הבנקים.

לוח 13

מדדים לאיכות תיק האשראי של חמש הקבוצות הבנקאיות, 2010 עד יוני 2015

(אחוזים)

חמש	מזרחי-					השנה	לאומי	הפועלים	דיסקונט	טפחות	הבינלאומי	הקבוצות
0.41	0.18	0.44	0.69	0.46	0.26	2010	שיעור ההוצאה השנתית להפסדי אשראי בסך האשראי המאזני לציבור ¹					
0.39	0.14	0.28	0.65	0.48	0.30	2011						
0.41	0.20	0.21	0.61	0.39	0.50	2012						
0.25	0.14	0.21	0.49	0.34	0.11	2013						
0.15	0.13	0.12	0.13	0.16	0.18	2014						
0.11	0.07	0.10	0.01	0.20	0.07	יוני-15 ²						
0.71	0.15	0.44	0.72	0.84	0.84	2011	יחס המחיקות נטו לסך האשראי המאזני לציבור					
0.39	0.24	0.26	0.51	0.38	0.47	2012						
0.32	0.13	0.40	0.42	0.38	0.21	2013						
0.11	0.05	0.10	0.24	0.06	0.12	2014						
0.10	0.23	0.06	0.09	0.08	0.13	יוני-15 ²						
1.96	1.33	1.62	1.66	2.12	2.30	2010	שיעור של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בסך האשראי המאזני לציבור					
1.57	1.33	1.35	1.67	1.64	1.62	2011						
1.56	1.22	1.22	1.74	1.61	1.68	2012						
1.46	1.19	0.94	1.81	1.54	1.59	2013						
1.44	1.25	0.90	1.68	1.56	1.55	2014						
1.41	1.17	0.89	1.62	1.57	1.51	יוני-15						
4.84	3.49	2.88	6.58	5.28	4.95	2012	משקל האשראי הבעייתי בסך האשראי המאזני לציבור					
4.62	3.50	1.99	5.73	6.05	4.42	2013						
3.76	3.48	1.38	4.84	4.46	3.96	2014						
3.35	2.67	1.46	3.96	3.97	3.71	יוני-15						
4.29	2.31	2.90	5.38	5.06	4.13	2010	משקל האשראי הפגום והאשראי שאינו פגום בפיגור של 90 יום ומעלה בסך האשראי המאזני לציבור					
3.49	2.02	2.57	5.19	3.74	3.26	2011						
3.57	2.11	2.55	5.11	3.79	3.54	2012						
2.89	1.83	1.70	3.71	3.54	2.81	2013						
2.22	1.54	1.20	2.69	2.74	2.23	2014						
2.17	1.48	1.22	2.90	2.64	2.09	יוני-15						
45.7	57.6	55.8	30.8	41.8	55.6	2010	היחס בין יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לבין האשראי הפגום והאשראי שאינו פגום בפיגור של 90 יום ומעלה					
44.9	66.1	52.6	32.1	43.7	49.5	2011						
43.6	57.7	47.9	34.1	42.5	47.3	2012						
50.5	65.0	55.4	48.7	43.6	56.4	2013						
64.7	81.6	75.4	62.4	56.9	69.6	2014						
64.9	79.0	73.3	55.9	59.5	72.5	יוני-15						
25.2	10.5	18.9	41.7	30.5	18.2	2010	היחס בין האשראי הפגום והאשראי שאינו פגום בפיגור של 90 יום ומעלה, נטו, לסך ההון העצמי					
21.2	7.5	18.3	37.9	21.9	17.1	2011						
20.5	9.1	18.7	33.2	20.4	18.1	2012						
13.8	6.4	10.3	18.6	17.7	11.2	2013						
7.6	2.8	3.9	9.5	10.2	6.7	2014						
7.2	3.1	4.2	11.6	9.1	5.2	יוני-15						

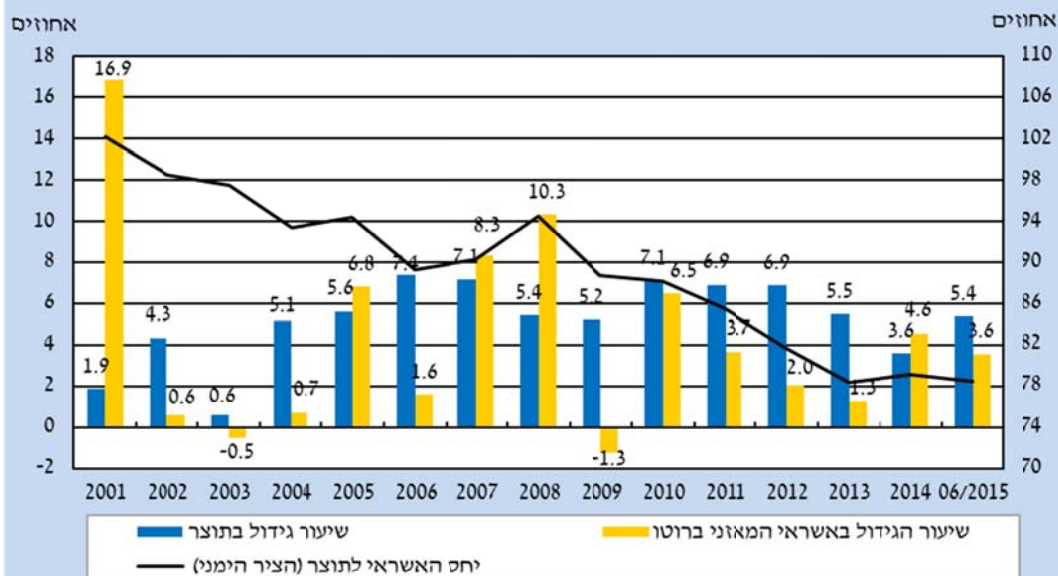
(1) עד דצמבר 2010 נעשה שימוש באשראי לציבור נטו, ומשנת 2011 – באשראי לציבור ברוטו.

(2) במונחים שנתיים.

(3) התונים מחושבים ליום 1 בינואר 2011 (לאחר יישום הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי). המקור: דוחות כספיים לציבור ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

איור 8

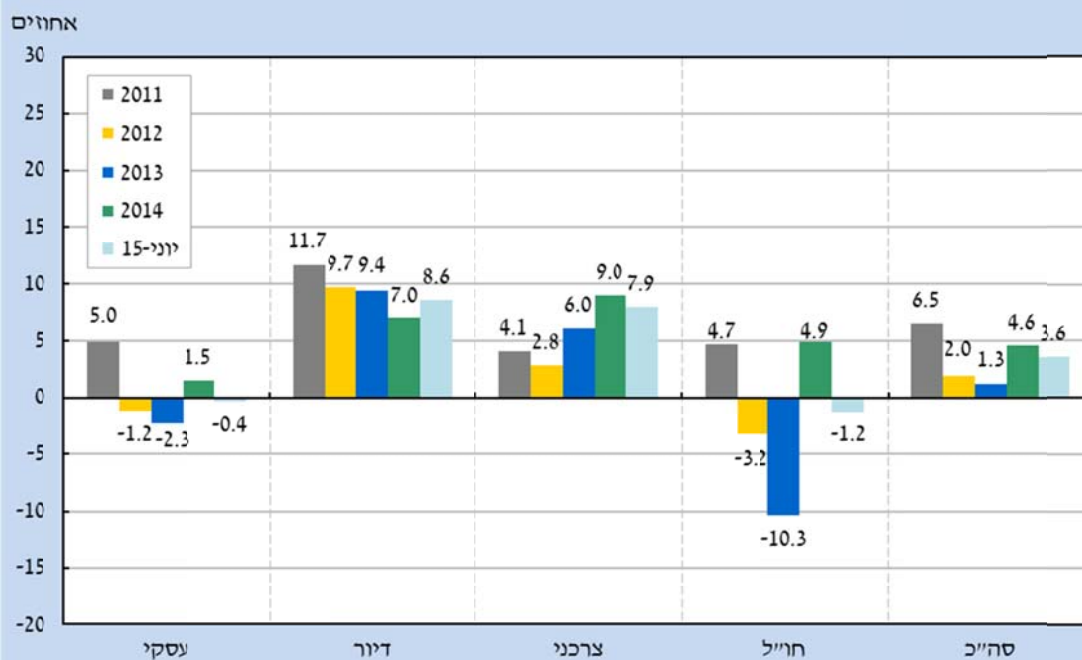
שיעור הגידול הנומינלי השנתי בתוצר¹, שיעור הגידול באשראי המאזני לציבור² של חמש הקבוצות הבנקאיות ויחס האשראי לתוצר¹, 2001 עד יוני 2015

(1) במהלך 2013 שינתה הלמ"ס את אופן חישובם של נתוני החשבונאות הלאומית, ועדכנה לאחר מ-2006 את כל סדרות הנתונים, לרבות נתוני התוצר. רמת התוצר בתקופה המשתרעת בין 2001 ל-2006 חושבה לאחר לפי שיעור השינוי.
(2) לפי האשראי המאזני ברוטו.
המקור: דוחות כספיים לציבור, דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי בנק ישראל.

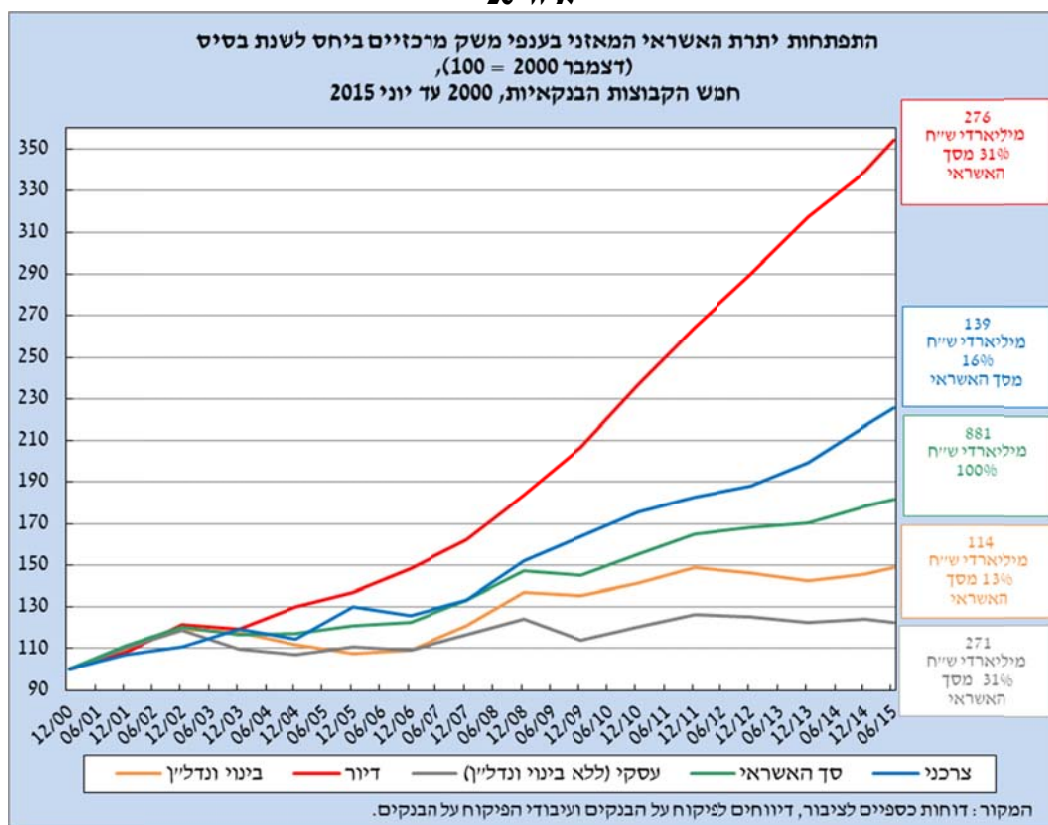
איור 9

שיעור השינוי ביתרת האשראי המאזני בענפי משק מרכזיים, חמש הקבוצות הבנקאיות, 2011 עד יוני 2015

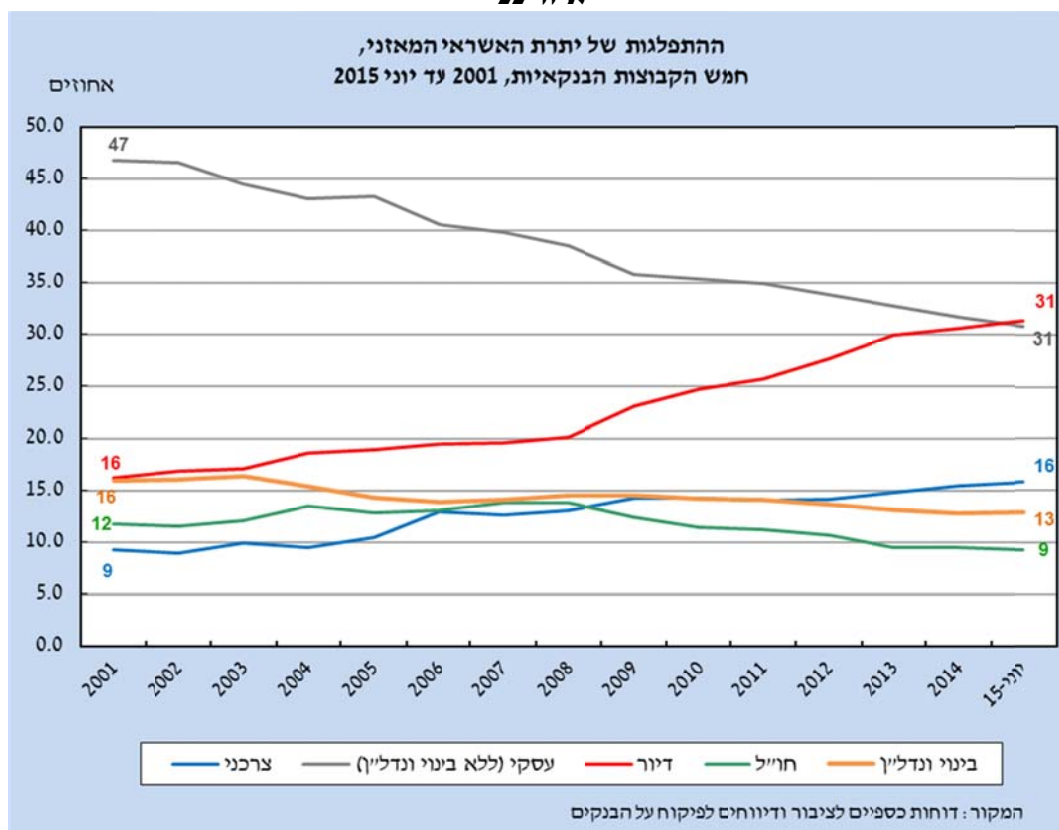

המקור: דוחות כספיים לציבור, דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

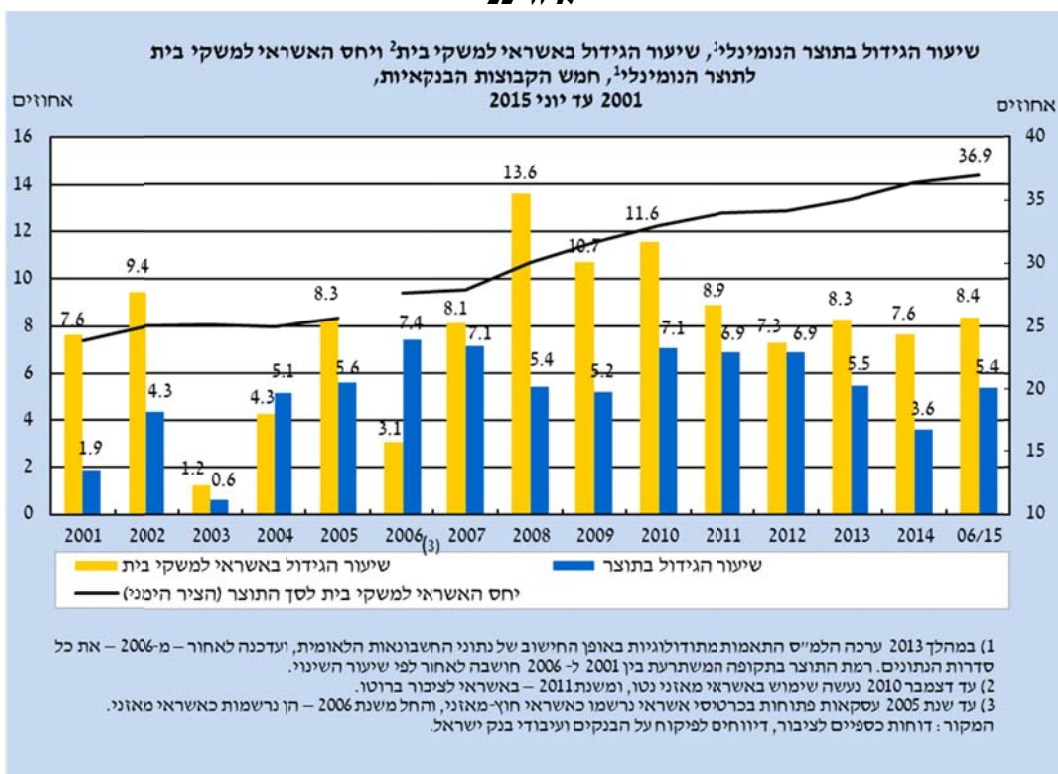
איור 10

איור 11

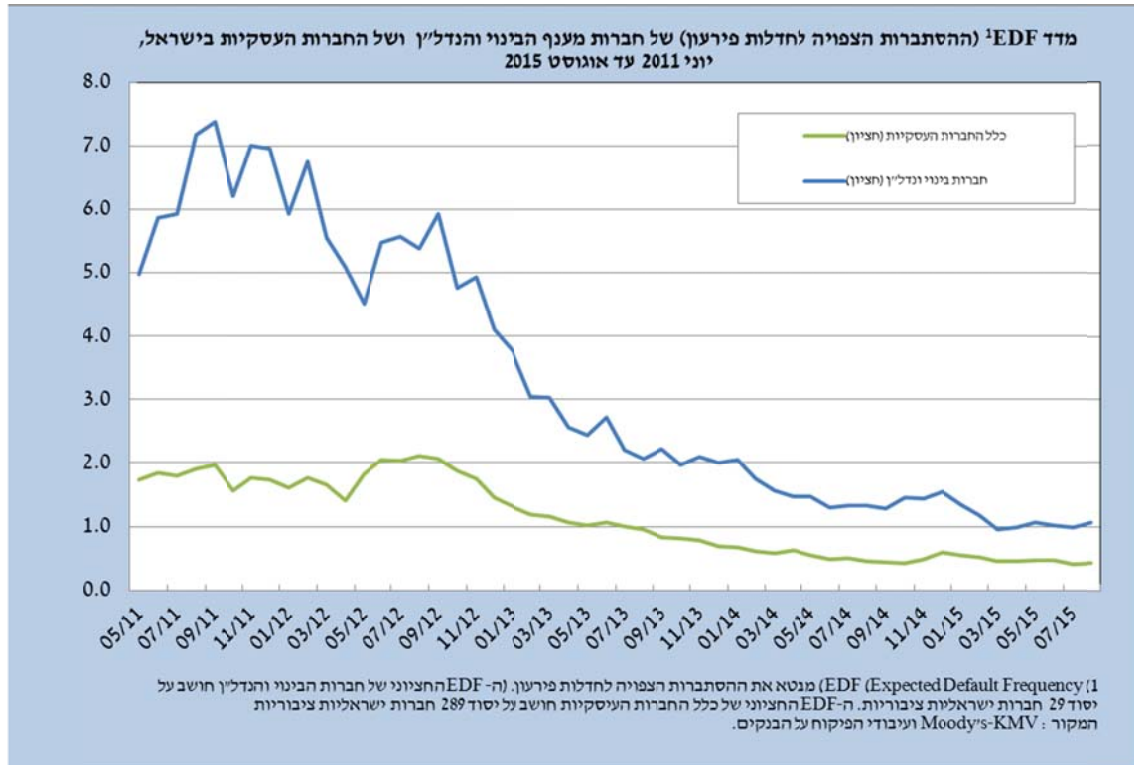
איור 12

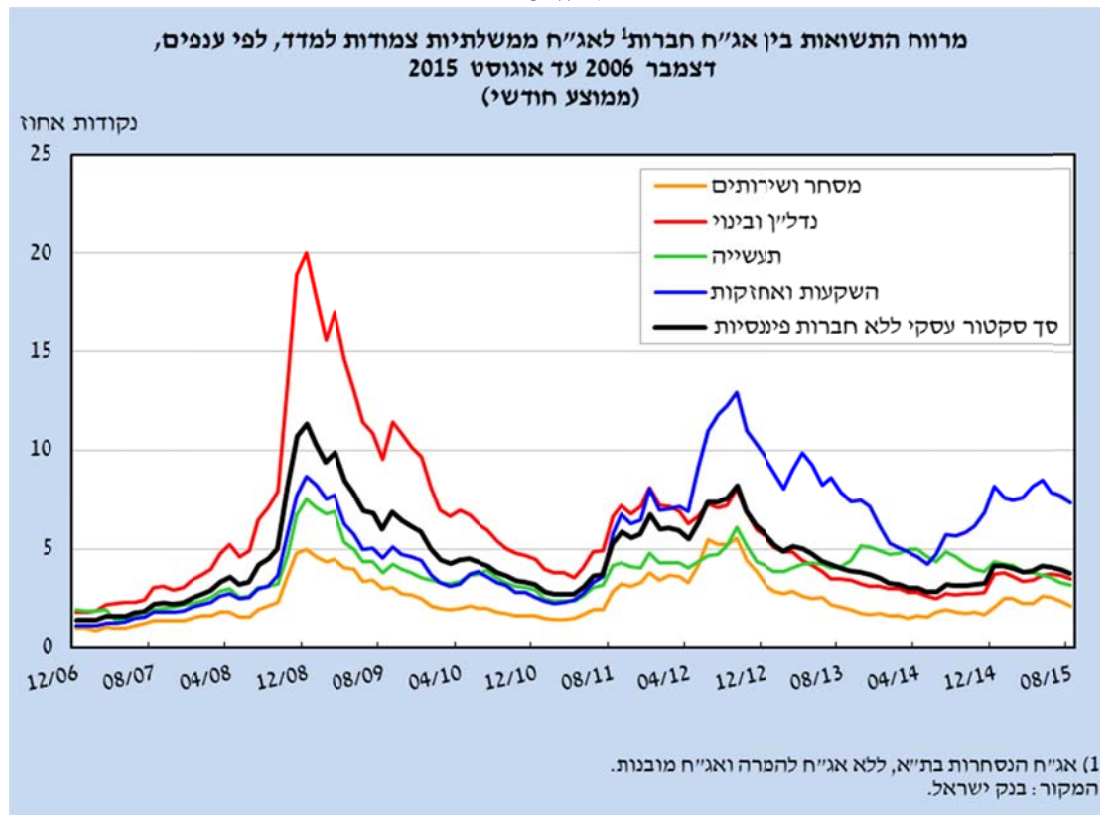
איור 13

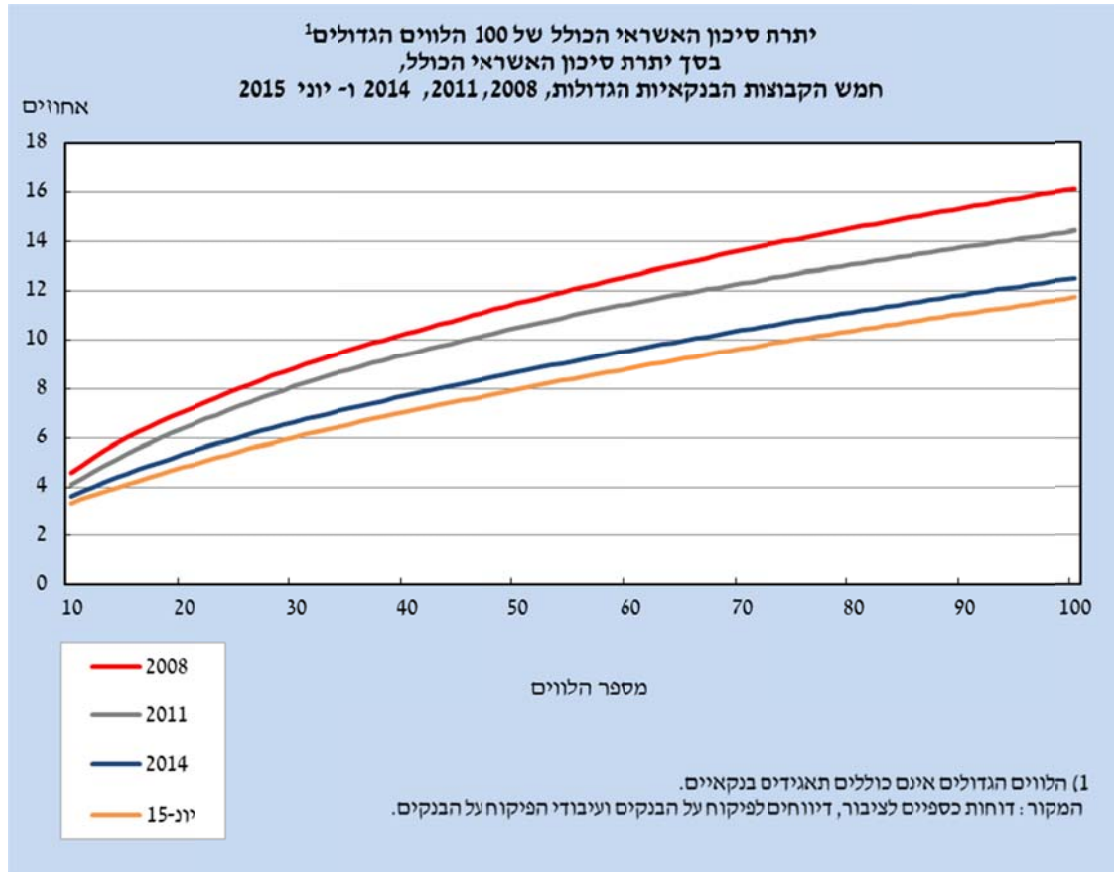
איור 14

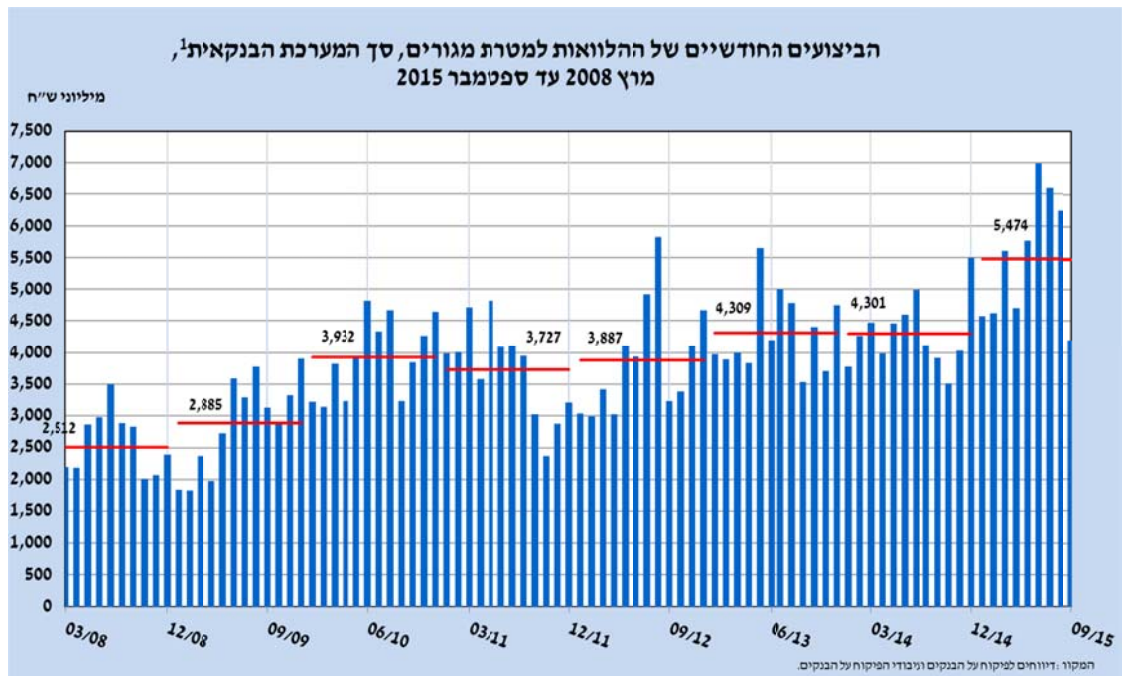
איור 15

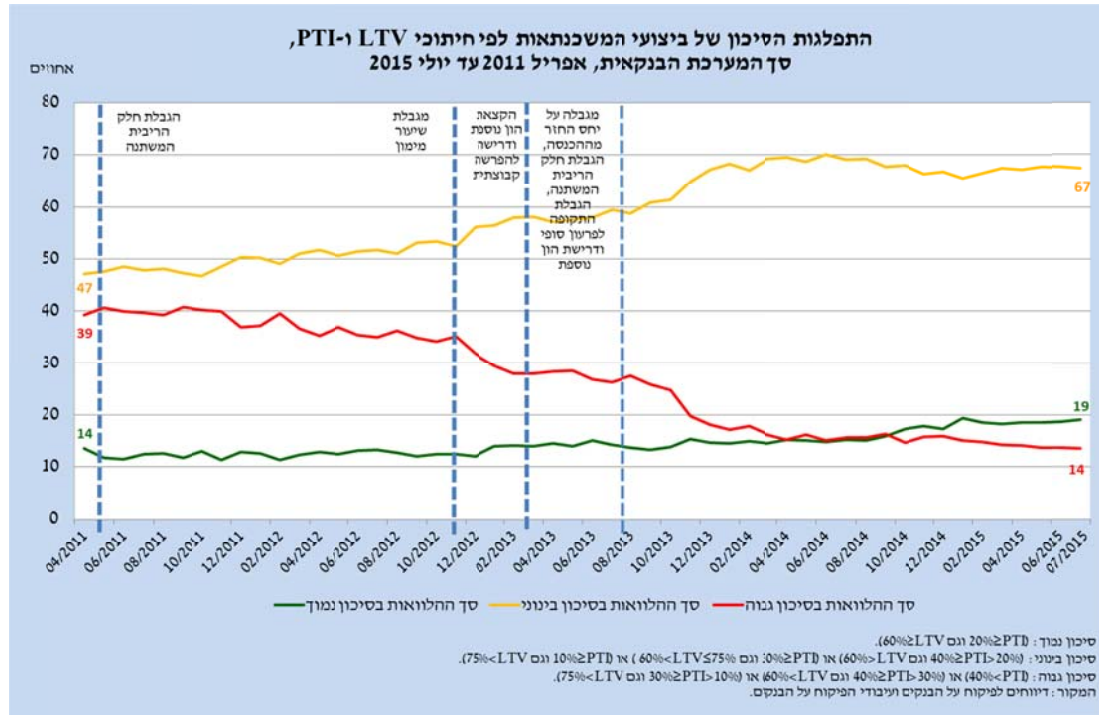
איור 16

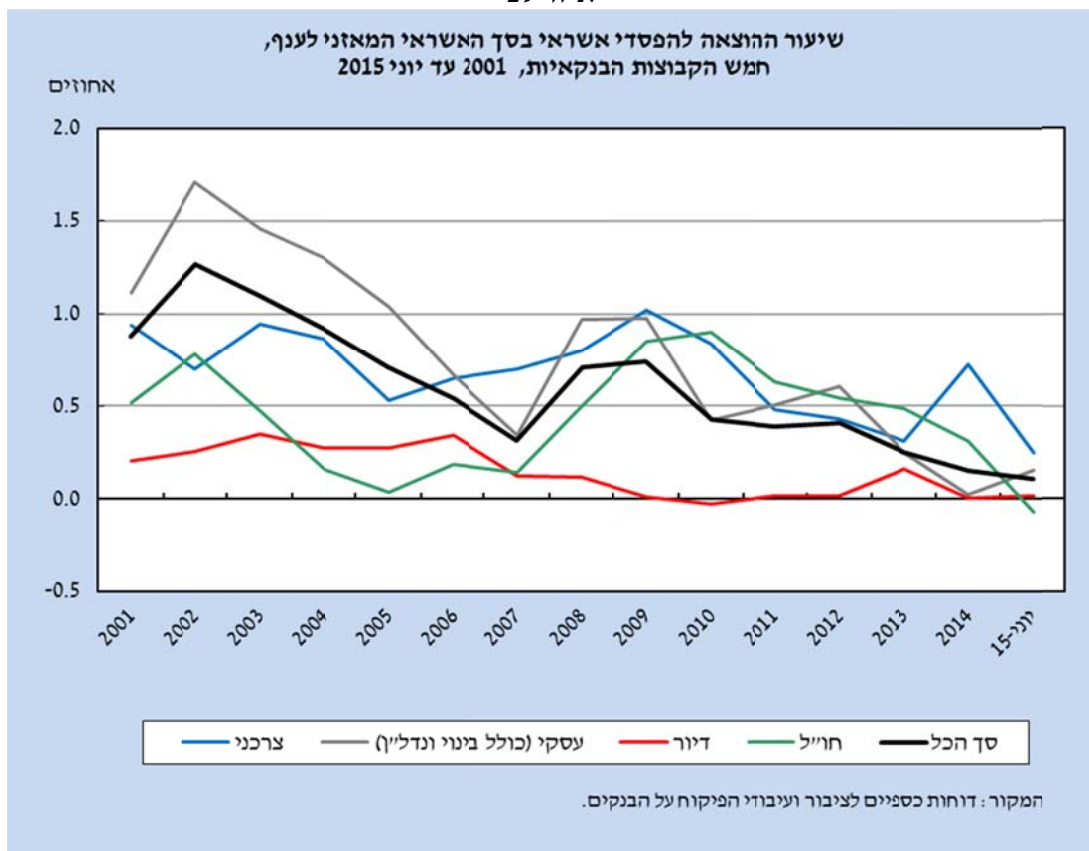
איור 17

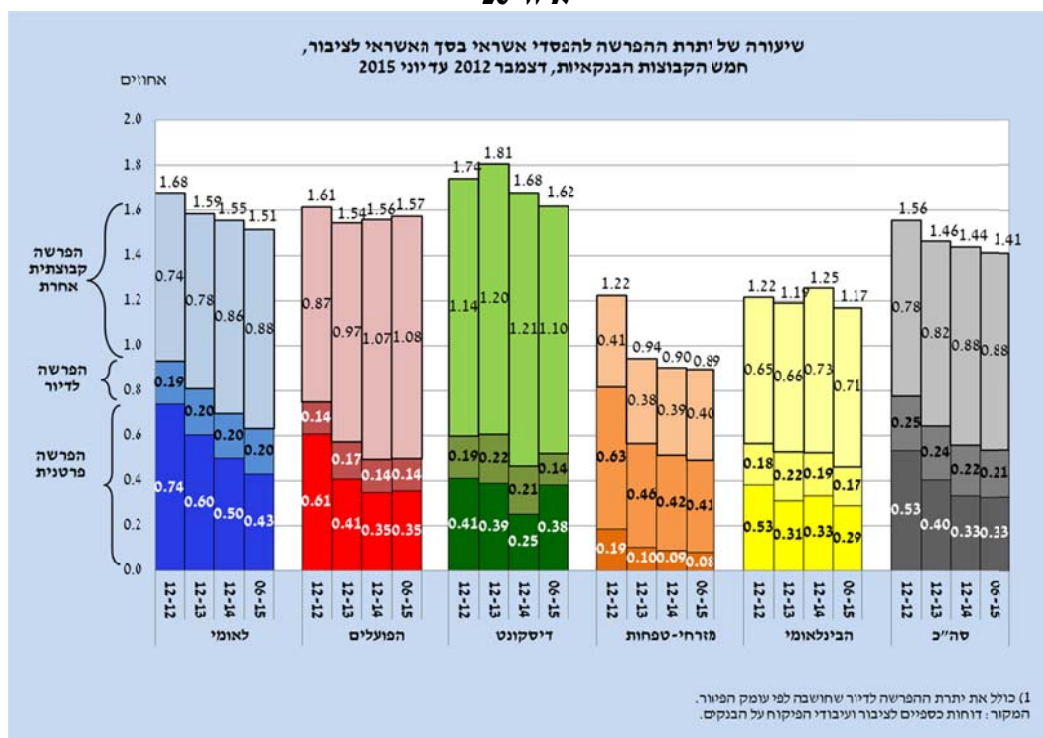
איור 18

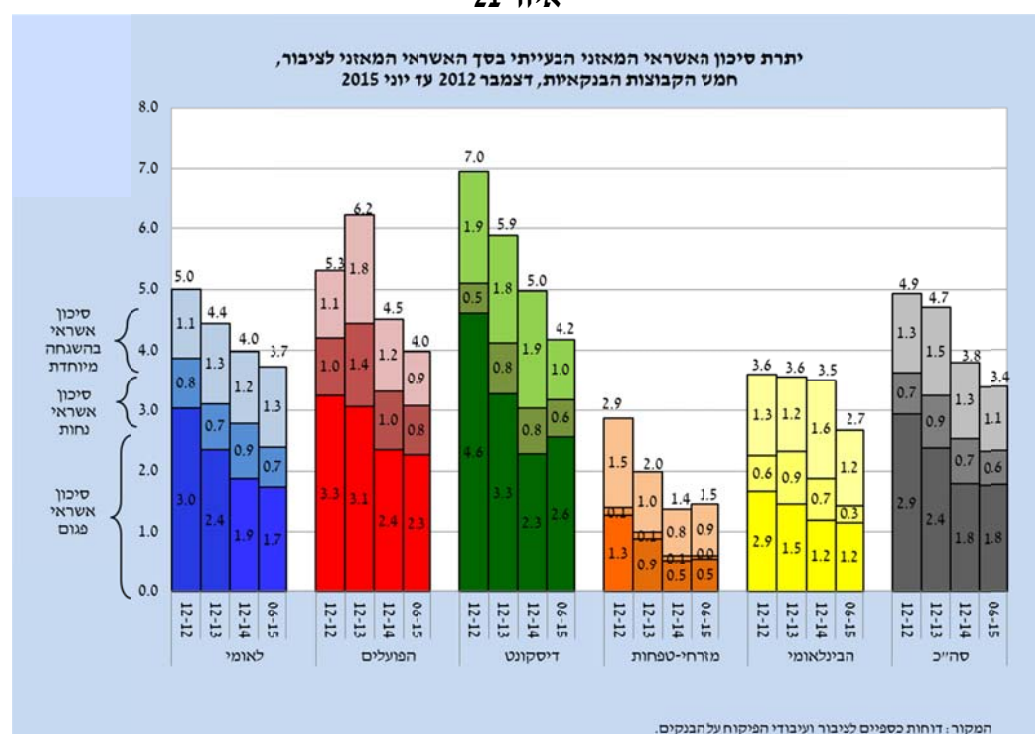
איור 19

איור 20

איור 21

5. סיכומי השוק

א. סיכומי הריבית

סך החשיפה לסיכון הריבית ברוב הקבוצות הבנקאיות הגדולות עלה במחצית הראשונה של 2015 יחסית לשנה הקודמת, בעיקר במגזר הלא-צמוד. העלייה בסיכון התרחשה על רקע עלייה שחלה במרבית הקבוצות בפוזיציות נטו במגזר הלא-צמוד ועל רקע עלייה מסוימת שחלה בהן במח"ם ההון. מרבית הקבוצות היו חשופות לעליית ריבית בכל המגזרים, בדומה לאשתקד. ההפסד הפוטנציאלי בחמש הקבוצות כתוצאה מעלייה של נקודת אחוז בשיעורי הריבית נע בסוף המחצית בין 3.3% ל-9.1% מהשווי ההון של הון הבנק²⁷, בשעה שבסוף 2014 הוא נע בין 0.1% ל-8.6%²⁸ (לוח 14). בין הקבוצות הבנקאיות קיימת שונות גבוהה ברמות החשיפה לסיכון הריבית, ורמות אלה משתנות במשך הזמן. אף שרמות החשיפה לסיכון הריבית נמוכות מרמות החשיפה לסיכון האשראי, התממשותו של סיכון הריבית – בשל שינויים בשיעוריה – עלולה להוביל להפסדים מיידיים והפסדים בטווח הבינוני. נציין כי הניתוח מתייחס לסיכון הנובע משינוי מקביל בעקום התשואה, והוא אינו מביא בחשבון את הסיכון הנובע משינוי בשיפוע העקום וכן את אפקט הקמירות שמאפיין את היחס בין שיעור הריבית לבין הערך הנוכחי.

לוח 14

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית, חמש הקבוצות הבנקאיות, דצמבר 2014 עד יוני 2015

(מיליוני ש"ח)														
סך המשיכת			הבינלאומי			מזרח-טפחות			דיסקונט			הפועלים		
Q2 2015	Q1 2015	2014	Q2 2015	Q1 2015	2014	Q2 2015	Q1 2015	2014	Q2 2015	Q1 2015	2014	Q2 2015	Q1 2015	2014
51,037	52,658	50,068	5,604	4,752	4,276	4,623	4,528	1,378	4,096	3,700	2,405	20,814	22,932	20,454
המגזר הלא-צמוד														
הפוזיציה נטו במגזר ¹														
השינוי בשווי ההון של הפוזיציה נטו במגזר כתוצאה														
משינוי בשיעורי הריבית ²														
עלייה של נקודת אחוז														
ירידה של נקודת אחוז														
באחוזים ממשווי ההון של הון הבנק														
-2,959	-1,533	-1,536	-316	-218	-223	-738	-366	-289	-224	-151	-132	-678	132	-21
3,587	1,869	1,714	373	252	255	960	320	189	390	394	289	767	-120	20
עליית חריבית														
ירידת חריבית														
-4.2	-2.1	-2.3	-5.7	-3.8	-4.4	-8.9	-4.4	-3.7	-2.4	-1.6	-1.6	-2.7	0.5	-0.1
5.1	2.6	2.5	6.7	4.4	5.0	11.5	3.8	2.4	4.2	4.1	3.5	3.1	-0.5	0.1
המגזר הצמוד														
הפוזיציה נטו במגזר ¹														
השינוי בשווי ההון של הפוזיציה נטו במגזר כתוצאה														
משינוי בשיעורי הריבית ²														
עלייה של נקודת אחוז														
ירידה של נקודת אחוז														
באחוזים ממשווי ההון של הון הבנק														
19,615	17,156	17,870	-108	810	866	3,938	3,937	7,057	2,574	2,837	3,090	5,042	2,958	4,099
-45	-93	-248	-72	-65	-104	243	281	52	-75	-128	-86	166	30	13
158	225	302	97	91	130	-291	-280	-88	102	174	87	-123	-30	20
עליית חריבית														
ירידת חריבית														
-0.1	-0.1	-0.4	-1.3	-1.1	-2.0	2.9	3.4	0.7	-0.8	-1.3	-1.0	0.7	0.1	0.1
0.2	0.3	0.4	1.8	1.6	2.5	-3.5	-3.4	-1.1	1.1	1.8	1.0	-0.5	-0.1	0.1
מגזר מטבע החוץ														
הפוזיציה נטו במגזר ¹														
השינוי בשווי ההון של הפוזיציה נטו במגזר כתוצאה														
משינוי בשיעורי הריבית ²														
עלייה של נקודת אחוז														
ירידה של נקודת אחוז														
באחוזים ממשווי ההון של הון הבנק														
-1,181	-545	-769	-41	-26	-37	-43	5	-2	-548	-509	-493	-328	67	-21
1,135	318	451	51	23	47	55	1	11	357	226	249	508	-29	-24
עליית חריבית														
ירידת חריבית														
-1.7	-0.8	-1.1	-0.7	-0.5	-0.7	-0.5	0.1	0.0	-5.9	-5.3	-5.9	-1.3	0.3	-0.1
1.6	0.4	0.7	0.9	0.4	0.9	0.7	0.0	0.1	3.8	2.4	3.0	2.0	-0.1	-0.1
סך המגזרים														
סך השווי ההון של הון הבנק ⁴														
השינוי בשווי ההון של הון הבנק כתוצאה משינוי														
בשיעורי הריבית ²														
עלייה של נקודת אחוז														
ירידה של נקודת אחוז														
באחוזים ממשווי ההון של הון הבנק														
-4,185	-2,171	-2,553	-429	-309	-364	-538	-80	-239	-847	-788	-711	-840	229	-29
4,880	2,412	2,467	521	366	432	724	41	112	849	794	625	1,152	-179	16
עליית חריבית														
ירידת חריבית														
-5.9	-3.0	-3.8	-7.7	-5.4	-7.1	-6.5	-1.0	-3.0	-9.1	-8.2	-8.6	-3.3	0.9	-0.1
6.9	3.4	3.7	9.4	6.5	8.4	8.7	0.5	1.4	9.1	8.3	7.5	4.6	-0.7	0.1

(1) ההפרש בין השווי ההון של הנכסים ובין השווי ההון של התחייבויות, כולל החשפה של עסקאות עתידיות בכל מגזר המצדה.
(2) מבוסס על דוחות הכספיים לצבור - דוח הדירקטוריון : "חשפת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית על השווי ההון נטו של מכשירים פיננסיים".
(3) כולל המגזר הצמוד למטבע החוץ.
(4) סכום של הפוזיציות נטו בשלושת מגזרי החצמה.
מקור : דוחות כספיים לצבור ועיבודי הפיקוח על הנכסים.

²⁷ השווי ההון של הון הבנק שווה להפרש בין השווי ההון של הנכסים לבין השווי ההון של ההתחייבויות בכל מגזרי החצמה, בתוספת השפעתן של העסקאות העתידיות.
²⁸ החישוב מבוסס על דוחות הדירקטוריון של הקבוצות הבנקאיות. דוחות אלה מראים כיצד שינויים היפותטיים מקבילים בשיעורי הריבית משפיעים על השווי ההון נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק והחברות המאוחדות שלו.

ב. סיכוני בסיס ההצמדה

סך החשיפה של המערכת הבנקאית לסיכון בסיסי ההצמדה ירד במהלך המחצית הראשונה של 2015, בעיקר משום שבחלק מהבנקים ירדה הפוזיציה במגזר המט"ח ובמגזר הצמוד למדד. ההפסד הפוטנציאלי כתוצאה מהשינוי המרבי בשער החליפין והאינפלציה²⁹ עמד בסוף המחצית על 347 מיליוני ש"ח, המהווים 0.5% מסך ההון של חמש הקבוצות (לוח 15). בין הקבוצות קיימת שונות גבוהה ברמת החשיפה, וההפסד הפוטנציאלי נע בין 0.1% ל-2.0% מההון של הבנק.

במגזר הצמוד למדד התאפיינו השנה מרבית הקבוצות הגדולות בעודף נכסים על התחייבויות, בדומה לשנים האחרונות, ובשל כך הן היו חשופות לירידה בלתי צפויה במדד המחירים. בתקופה הנסקרת חלה ירידה בחשיפה לסיכון ההצמדה למדד, וההפסד הפוטנציאלי כתוצאה מירידה מרבית באינפלציה עמד על 150 מיליון ש"ח – 0.2 אחוז מסך ההון של חמש הקבוצות, לעומת 0.4 אחוז בסוף 2014.

אשר למגזר המט"ח, החשיפה של מרבית הקבוצות הבנקאיות הגדולות לשער החליפין הציגה במחצית הראשונה ירידה ביחס לאשתקד. רוב הקבוצות הבנקאיות הגדולות היו חשופות לפיחות בשער השקל בשל עודף התחייבויות על נכסים במגזר³⁰, אך חלקן היו חשופות לייסוף. ההפסד הפוטנציאלי של חמש הקבוצות הגדולות כתוצאה מפיחות מרבי בשער השקל עמד על כ-200 מיליון ש"ח, וההפסד הפוטנציאלי כתוצאה מייסוף השקל עמד על כ-160 מיליון ש"ח.

6. סיכון הנזילות

מערכת הבנקאות הישראלית התאפיינה בתום המחצית הראשונה של השנה ברמה סבירה של נזילות; הדבר בא לידי ביטוי בכך שערכו המצרפי של יחס כיסוי הנזילות (LCR, Liquidity Coverage Ratio)³¹ עמד ביוני 2015 על כ-101% (איור 22) וכן בשיעורם הגבוה של הנכסים באיכות גבוהה. בין הבנקים קיימת שונות גבוהה בערכו של היחס, אולם כל הבנקים הציגו ערך גבוה מ-60% – דרישת המינימום לאפריל 2015³². השוואת יחס כיסוי הנזילות לבנקים באיחוד האירופי

²⁹ השינוי המרבי באינפלציה ובשער החליפין נקבע על פי השינויים החדשיים שחלו, בהתאמה, בציפיות האינפלציה ובשער החליפין הנומינלי של השקל כנגד הדולר לאורך 7 השנים האחרונות, בהנחה שההתפלגות נורמלית וברמת מובהקות של 99%.

³⁰ בסקירה זו חישוב החשיפה של התאגידים הבנקאיים למט"ח מבוסס על הפוזיציות המתקבלות מביאור "נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופת פירעון" בדוח הכספי. הפוזיציות המוצגות להלן אינן מביאות בחשבון השפעות מיסוי שהתאגידים הבנקאיים עשויים להתחשב בהן בניהול חשיפתם. לשינויים בשער החליפין יש השפעה על שיעור המס האפקטיבי, משום שאת הפרשי השער בגין השקעות בחו"ל אין מביאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס ואילו את הפרשי השער בגין מקורות המימון מביאים בחשבון זה, ולכן נוצר חוסר סימטריה בגין הפרשי השער. בהתחשב בהיקף ההשקעות בחו"ל, לשינויים אלו עשויה להיות השפעה מהותית על ההפרשה למס. חלק מהבנקים מבצעים חיסוי כנגד חשיפת המס בגין השקעות בחו"ל.

³¹ יחס כיסוי הנזילות פותח בידי ועדת באזל במטרה לקדם את העמידות בטווח הקצר של פרופיל הנזילות של תאגידים בנקאיים. היחס מראה מהי כמות הנכסים הנזילים האיכותיים שתאגידים צריכים להחזיק כדי לשרוד בתרחיש קיצון משמעותי שנמשך 30 ימים קלנדריים. יחס כיסוי הנזילות מורכב משני רכיבים: במונה – מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים (HQLA, High Quality Liquid Assets). מלאי זה בנוי משתי רמות של נכסים. רמה 1 כוללת נכסים איכותיים שהיקף החזקתם אינו מוגבל, ורמה 2 כוללת נכסים שהיקף החזקתם מוגבל ל-40% ממלאי הנכסים הנזילים האיכותיים (רמה זו מחולקת לשתי רמות משנה: 2א ו-2ב; היקף החזקתם של נכסים ברמה האחרונה מוגבל ל-15%). במכנה – סך תזרים המזומנים היוצא נטו, היינו סך תזרים המזומנים היוצא הצפוי בתרחיש הקיצון בניכוי סך תזרים המזומנים הנכנס הצפוי בתרחיש. את סך תזרים המזומנים היוצא הצפוי מחשבים על ידי הכפלת היתרות של קטגוריות או סוגים שונים של התחייבויות מאזוניות וחוף-מאזוניות בשיעורי משיכתם הצפויים (run off) או (drawn down). את סך תזרים המזומנים הנכנס הצפוי מחשבים על ידי הכפלת היתרות של חייבים חוזיים (contractual receivables) בשיעורים שהם צפויים להתקבל בהם בתרחיש, עד לרף מצטבר של 75% מסך תזרים המזומנים היוצא הצפוי.

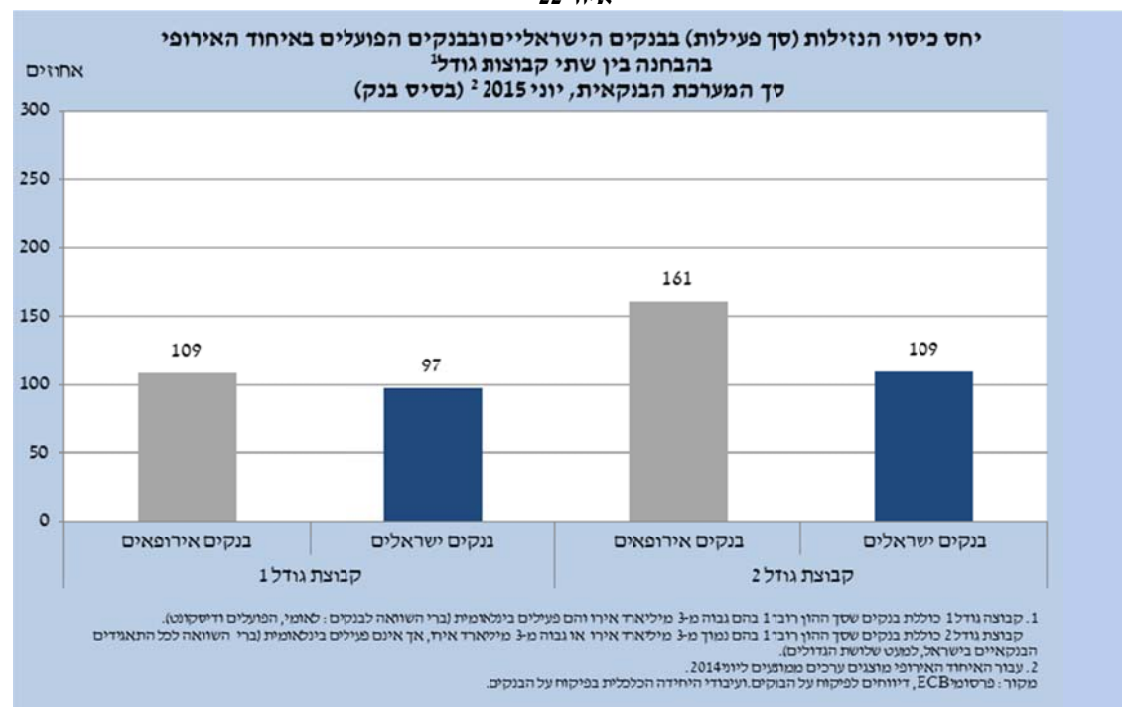
³² נכון ל-1 באפריל 2015 הדרישה המזערית עומדת על 60%; בתחילת ינואר 2016 תעמוד הדרישה על 80%, ובינואר 2017 היא

תגיע ליעד – 100%.

מעלה כי נזילותם של רוב הבנקים בישראל פחותה מזו של בנקים מקבילים במדינות האיחוד, וזאת בשתי קבוצות הגודל שנבחנו³³ (איור 22), אם כי חלק מהפערים נובעים מהתאמות רגולטוריות שבצעו האירופאים בחישוב היחס המשפיעים לרוב לחיוב על ערכו. עם זאת, איכות הנכסים של התאגידים הישראליים, בייחוד הקטנים שבהם (קבוצת גודל 2), עולה על זו של מקביליהם באיחוד האירופי³⁴, והיא מורכבת רובה ככולה ממלאי נכסים רמה 1 ובעיקר ממזומנים ופיקדונות בבנק המרכזי (איור 23).

באשר לאיכות המקורות, ניכר כי אלו יציבים וכי הבנקים הישראליים מממנים את פעילותם בעיקר בעזרת פיקדונות הציבור ופחות בעזרת מקורות סיטונאיים. בדצמבר 2014 היוו הפיקדונות מאנשים פרטיים כ-45% מסך הפיקדונות של חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות, הפיקדונות מגופים עסקיים היוו כ-35%, מהגופים המוסדיים – כ-11%, וממקורות בחו"ל – כ-9%.

איור 22

³³ קבוצת גודל 1 כוללת בנקים שסך ההון רובי 1 בהם גבוה מ-3 מיליארד אירו והם מקיימים פעילות בין-לאומית (בני השוואה לבנקים : לאומי, הפועלים ודיסקונט); קבוצת גודל 2 כוללת בנקים שסך ההון רובי 1 בהם נמוך מ-3 מיליארד אירו או גבוה מ-3 מיליארד אירו, אך הם אינם מקיימים פעילות בין-לאומית (בני השוואה לכל התאגידים הבנקאיים בישראל, למעט שלושת הגדולים).

³⁴ ממצא זה מקבל משנה תוקף לאור ההקלות שיושמו באיחוד האירופי הנוגעים לסיווגם וכשירותם של הנכסים הנזילים בחישוב יחס כיסוי הנזילות.

איור 23

